

ODLUKA KOMISIJE (EU) 2017/848**od 17. svibnja 2017.****o utvrđivanju kriterija i metodoloških standarda za dobro stanje okoliša morskih voda, kao i specifikacija i standardiziranih metoda za praćenje i procjenu te o stavljanju izvan snage Odluke 2010/477/EU****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o uspostavljanju okvira za djelovanje Zajednice u području politike morskog okoliša (Okvirna direktiva o pomorskoj strategiji) ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 9. stavak 3. i članak 11. stavak 4.,

budući da:

- (1) Odlukom Komisije 2010/477/EU ⁽²⁾ utvrđeni su kriteriji koje države članice trebaju primjenjivati za utvrđivanje dobrog stanja okoliša morskih voda i kojima će se voditi pri procjenjivanju tog stanja tijekom prvog ciklusa provedbe Direktive 2008/56/EZ.
- (2) Odlukom 2010/477/EU utvrđeno je da je za daljnji razvoj ili reviziju kriterija za pojedine kvalitativne deskriptore potreban dodatni znanstveni i tehnološki napredak, kao i daljnji razvoj metodoloških standarda u bliskoj koordinaciji s uspostavom programâ praćenja. Nadalje, u Odluci je navedeno da bi njihovu reviziju bilo primjereno provesti u što kraćem roku nakon završetka procjene na temelju članka 12. Direktive 2008/56/EZ kako bi se pravovremeno doprinijelo uspješnom ažuriranju pomorskih strategija, što u skladu s člankom 17. Direktive 2008/56/EZ treba učiniti do 2018.
- (3) Na temelju početne procjene svojih morskih voda provedene u skladu s člankom 8. stavkom 1. Direktive 2008/56/EZ, države članice su 2012. izvijestile o stanju okoliša morskih voda, a Komisiju obavijestile o utvrđivanju značajki dobrog stanja okoliša i okolišnih ciljeva u skladu s člankom 9. stavkom 2. odnosno člankom 10. stavkom 2. Direktive 2008/56/EZ. U Komisijinoj ocjeni ⁽³⁾ tih izvješća država članica, provedenoj u skladu s člankom 12. Direktive 2008/56/EZ, istaknuto je da su hitno potrebni dodatni napori ako države članice žele postići dobro stanje okoliša do 2020. Rezultati su ukazali na potrebu da države članice znatno unaprijede kvalitetu i dosljednost definicija dobrog stanja okoliša. Usto, procjenom je prepoznato da regionalna suradnja mora imati središnju ulogu u provedbi Direktive 2008/56/EZ. Naglašena je i potreba da se države članice sustavnije oslanjaju na standarde na temelju postojećeg zakonodavstva Unije ili, ako oni ne postoje, na standarde utvrđene regionalnim konvencijama o moru ili drugim međunarodnim sporazumima.
- (4) Kako bi se osiguralo da se drugim ciklusom provedbe pomorskih strategija država članica dodatno doprinosi postizanju ciljeva Direktive 2008/56/EZ te da definicije dobrog stanja okoliša budu dosljednije, Komisija je u svojem izvješću o prvoj fazi provedbe preporučila da na razini Unije službe Komisije i države članice surađuju na reviziji, jačanju i unapređenju Odluke 2010/477/EU u cilju postizanja jasnijeg, jednostavnijeg, sažetijeg, usklađenijeg i usporedivijeg niza kriterija i metodoloških standarda za dobro stanje okoliša te da istodobno preispitaju i prema potrebi revidiraju Prilog III. Direktivi 2008/56/EZ i razviju posebne smjernice radi osiguravanja usklađenijeg i dosljednijeg pristupa procjenama u sljedećem ciklusu provedbe.
- (5) Na temelju tih zaključaka postupak preispitivanja započeo je 2013. kad je Regulatorni odbor osnovan na temelju članka 25. stavka 1. Direktive 2008/56/EZ potvrdio plan, koji se sastoji od nekoliko faza (tehnički i znanstveni poslovi, savjetovanje i donošenje odluka). Tijekom tog postupka Komisija se savjetovala sa svim zainteresiranim stranama, uključujući regionalne konvencije o moru.

⁽¹⁾ SL L 164, 25.6.2008., str. 19.⁽²⁾ Odluka Komisije 2010/477/EU od 1. rujna 2010. o kriterijima i metodološkim standardima za dobro stanje okoliša morskih voda (SL L 232, 2.9.2010., str. 14.).⁽³⁾ Izvješće Komisije Vijeću i Europskom parlamentu – Prva faza provedbe Okvirne direktive o pomorskoj strategiji (2008/56/EZ) – Ocjena Europske komisije i smjernice (COM(2014) 097 final, 20.2.2014.).

- (6) Kako bi se olakšala buduća ažuriranja početne procjene morskih voda država članica i njihovo utvrđivanje dobrog stanja okoliša te kako bi se osigurala veća usklađenost u provedbi Direktive 2008/56/EZ u Uniji, potrebno je pojasniti, revidirati i uvesti kriterije, metodološke standarde, specifikacije i standardizirane metode koje će primjenjivati države članice, u odnosu na elemente koji su trenutačno utvrđeni Odlukom 2010/477/EU. Stoga bi trebalo smanjiti broj kriterija koje države članice moraju pratiti i procjenjivati, a na zadržane kriterije primijeniti pristup koji se temelji na riziku kako bi države članice mogle usmjeriti napore na glavne antropogene pritiske koji utječu na njihove vode. Najzad, trebalo bi dodatno razraditi kriterije i njihovu primjenu, uključujući predviđanje ili utvrđivanje graničnih vrijednosti, što bi omogućilo da se utvrdi u kojoj se mjeri postiže dobro stanje okoliša morskih voda Unije.
- (7) U skladu s obvezom koju je Komisija preuzela donošenjem Komunikacije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Bolja regulativa za bolje rezultate – Agenda EU-a ⁽¹⁾, ovom bi se Odlukom trebala osigurati usklađenost s drugim zakonodavnim aktima Unije. Kako bi se na razini Unije u državama članicama osigurala veća dosljednost i usporedivost opisa utvrđenog stanja okoliša i izbjegla nepotrebna preklapanja, primjereno je uzeti u obzir mjerodavne postojeće standarde i metode za praćenje i procjenjivanje utvrđene zakonodavstvom Unije, uključujući Direktivu Vijeća 92/43/EEZ ⁽²⁾, Direktivu 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾, Uredbu Komisije (EZ) br. 1881/2006 ⁽⁴⁾, Uredbu Vijeća (EZ) br. 1967/2006 ⁽⁵⁾, Direktivu 2008/105/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾, Direktivu 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾ i Uredbu (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾.
- (8) Za svaki od kvalitativnih deskriptora iz Priloga I. Direktivi 2008/56/EZ te na temelju okvirnih popisa iz Priloga III. toj Direktivi potrebno je definirati kriterije, uključujući elemente kriterija i, prema potrebi, granične vrijednosti koje će se primjenjivati. Svrha je graničnih vrijednosti pomoći državama članicama u utvrđivanju skupa karakteristika za dobro stanje okoliša i u procjeni mjere u kojoj se postiže dobro stanje okoliša. Usto, nužno je utvrditi metodološke standarde, uključujući geografski opseg procjene, i način na koji bi trebalo primjenjivati kriterije. Tim se kriterijima i metodološkim standardima treba osigurati dosljednost i omogućiti usporedba morskih regija ili podregija s obzirom na procjenu mjere u kojoj se postiže dobro stanje okoliša.
- (9) Kako bi se osigurala usporedivost podataka o ažuriranjima koja provedu države članice nakon preispitivanja određenih elemenata svojih pomorskih strategija poslanih na temelju članka 17. stavka 3. Direktive 2008/56/EZ, trebalo bi utvrditi specifikacije i standardizirane metode za praćenje i procjenu, uzimajući u obzir postojeće specifikacije i standarde na razini Unije ili na međunarodnoj razini, uključujući regionalnu i podregionalnu razinu.
- (10) Države članice trebale bi primjenjivati kriterije, metodološke standarde, specifikacije i standardizirane metode za praćenje i procjenu utvrđene ovom Odlukom zajedno s elementima ekosustava, antropogenim pritiscima i ljudskim djelatnostima navedenima u okvirnim popisima iz Priloga III. Direktivi 2008/56/EZ, uz upućivanje na početnu procjenu provedenu u skladu s člankom 8. stavkom 1. te Direktive prilikom utvrđivanja skupa karakteristika dobrog stanja okoliša u skladu s člankom 9. stavkom 1. te Direktive i prilikom izrade usklađenih programa za praćenje na temelju članka 11. te Direktive.

⁽¹⁾ COM(2015) 215 final.

⁽²⁾ Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore (SL L 206, 22.7.1992., str. 7.).

⁽³⁾ Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1.).

⁽⁴⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 1881/2006 od 19. prosinca 2006. o utvrđivanju najvećih dopuštenih količina određenih kontaminanata u hrani (SL L 364, 20.12.2006., str. 5.).

⁽⁵⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 1967/2006 od 21. prosinca 2006. o mjerama upravljanja za održivo iskorištavanje ribolovnih resursa u Sredozemnom moru, o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 2847/93 te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1626/94 (SL L 409, 30.12.2006., str. 11.).

⁽⁶⁾ Direktiva 2008/105/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o standardima kvalitete okoliša u području vodne politike i o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktiva Vijeća 82/176/EEZ, 83/513/EEZ, 84/156/EEZ, 84/491/EEZ, 86/280/EEZ i izmjeni Direktive 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 348, 24.12.2008., str. 84.).

⁽⁷⁾ Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (SL L 20, 26.1.2010., str. 7.).

⁽⁸⁾ Uredba (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkoj ribarstvenoj politici, izmjeni uredaba Vijeća (EZ) br. 1954/2003 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 2371/2002 i (EZ) br. 639/2004 i Odluke Vijeća 2004/585/EZ (SL L 354, 28.12.2013., str. 22.).

- (11) Kako bi se uspostavila jasna poveznica između utvrđivanja skupa karakteristika za dobro stanje okoliša i procjene napretka u njegovu postizanju, primjereno je organizirati kriterije i metodološke standarde na temelju kvalitativnih deskriptora utvrđenih u Prilogu I. Direktivi 2008/56/EZ, uzimajući u obzir okvirne popise elemenata ekosustava, antropogenih pritisaka i ljudskih djelatnosti utvrđenih u Prilogu III. toj Direktivi. Neki od predmetnih kriterija i metodoloških standarda odnose se na procjenu stanja okoliša ili glavnih pritisaka i utjecaja iz članka 8. stavka 1. točaka (a) ili (b) Direktive 2008/56/EZ.
- (12) U slučajevima kad ne postoje granične vrijednosti, države članice trebale bi utvrditi te vrijednosti putem suradnje na razini Unije, regije ili podregije, primjerice upućivanjem na postojeće vrijednosti i uspostavljanjem novih u okviru regionalnih konvencija o moru. U slučajevima kad bi granične vrijednosti trebalo utvrditi putem suradnje na razini Unije (za deskriptore za otpatke u moru, podvodnu buku i cjelovitost morskog dna) to će se učiniti u okviru Zajedničke provedbene strategije koju su utvrdile države članice i Komisija za potrebe Direktive 2008/56/EZ. Nakon što se granične vrijednosti utvrde putem suradnje na razini Unije, regije ili podregije, one će se uvrstiti u skup karakteristika država članica za dobro stanje okoliša tek kad se pošalju Komisiji u okviru izvješća država članica na temelju članka 17. stavka 3. Direktive 2008/56/EZ. Dok se takve granične vrijednosti ne utvrde putem suradnje na razini Unije, regije ili podregije, države članice trebale bi kao zamjenske vrijednosti moći primjenjivati nacionalne granične vrijednosti, trendove promjene ili granične vrijednosti koje se temelje na pritisku.
- (13) Ako je to primjereno, granične vrijednosti trebale bi predstavljati razinu kvalitete koja odražava važnost štetnog utjecaja za kriterij i trebale bi se utvrditi u odnosu na referentno stanje. Granične vrijednosti trebale bi uskladiti sa zakonodavstvom Unije i utvrditi u odgovarajućem geografskom opsegu kako bi odražavale različite biotičke i abiotičke karakteristike regija, podregija i daljnjih podjela. To znači da čak i ako se postupak utvrđivanja graničnih vrijednosti odvija na razini Unije, mogu se utvrditi različite granične vrijednosti specifične za regiju, podregiju ili daljnju podjelu. Usto, granične vrijednosti trebale bi se utvrditi na temelju načela opreznosti tako da odražavaju moguće rizike za morski okoliš. Pri utvrđivanju graničnih vrijednosti trebala bi se uzeti u obzir dinamička priroda morskih ekosustava i njihovih elemenata, koja se može mijenjati u prostoru i vremenu uslijed hidroloških i klimatskih varijacija, odnosa grabežljivaca i plijena te drugih faktora u području okoliša. Granične vrijednosti trebale bi odražavati i činjenicu da se morski ekosustavi čije se stanje pogoršalo mogu oporaviti do stanja koje odražava glavne fiziografske, geografske, klimatske i biološke uvjete, umjesto da se vrate u određeno stanje iz prošlosti.
- (14) U skladu s člankom 1. stavkom 3. Direktive 2008/56/EZ ukupni pritisak ljudskih djelatnosti treba se zadržati na razinama koje su u skladu s postizanjem dobrog stanja okoliša, čime se osigurava da se ne ugrozi sposobnost odgovora morskih ekosustava na promjene koje uzrokuje čovjek. To može značiti da se, ako je to primjereno, granične vrijednosti za određene pritiske i njihov utjecaj na okoliš ne moraju nužno postići u svim područjima morskih voda država članica, uz uvjet da se time ne ugrozi postizanje ciljeva Direktive 2008/56/EZ te se istodobno omogućiti održiva upotreba morskih dobara i usluga.
- (15) Potrebno je utvrditi granične vrijednosti koje će se uvrstiti u skup karakteristika koje države članice primjenjuju pri utvrđivanju dobrog stanja okoliša u skladu s člankom 9. stavkom 1. Direktive 2008/56/EZ te utvrditi u kojoj mjeri treba postići granične vrijednosti. Granične vrijednosti stoga same po sebi nisu dovoljne da države članice utvrde dobro stanje okoliša.
- (16) Mjeru u kojoj se postiže dobro stanje okoliša države članice trebale bi izraziti ili kao udio morskih voda ili kao udio elemenata kriterija (vrste, onečišćujuće tvari itd.) za koje su postignute granične vrijednosti. Kad je riječ o promjeni stanja, prilikom procjene stanja svojih morskih voda u skladu s člankom 17. stavkom 2. točkom (a) Direktive 2008/56/EZ države članice trebale bi navesti je li došlo do poboljšanja, pogoršanja ili je stanje stabilno u odnosu na prethodno razdoblje izvješćivanja, imajući na umu da je odgovor morskog okoliša na promjenu često spor.
- (17) Ako granične vrijednosti utvrđene u skladu s ovom Odlukom nisu postignute za određeni kriterij, države članice trebale bi razmisliti o poduzimanju odgovarajućih mjera ili provođenju dodatnog istraživanja ili istrage.
- (18) Ako države članice moraju surađivati na regionalnoj ili podregionalnoj razini, trebale bi se služiti, ako je to izvedivo i primjereno, postojećim regionalnim institucijskim strukturama za suradnju, uključujući onima na temelju regionalnih konvencija o moru, kako je predviđeno člankom 6. Direktive 2008/56/EZ. Slično tomu,

u nedostatku posebnih kriterija, metodoloških standarda (uključujući za integraciju kriterija), specifikacija i standardiziranih metoda za praćenje i procjenu, države članice trebale bi se oslanjati, ako je to izvedivo i primjereno, na one koji su razvijeni na međunarodnoj, regionalnoj ili podregionalnoj razini, primjerice one dogovorene u okviru regionalnih konvencija o moru, ili na druge međunarodne mehanizme. U suprotnom, države članice mogu se međusobno uskladiti unutar regije ili podregije, prema potrebi. Nadalje, na temelju posebnosti svojih morskih voda država članica može odlučiti razmotriti dodatne elemente koji nisu utvrđeni ovom Odlukom i ne primjenjuju se na međunarodnoj, regionalnoj ili podregionalnoj razini, ili može odlučiti razmotriti primjenu elemenata ove Odluke na svoje prijelazne vode, kako su definirane u članku 2. stavku 6. Direktive 2000/60/EZ, kao potporu provedbi Direktive 2008/56/EZ.

- (19) Države članice trebale bi imati dovoljno fleksibilnosti, pod navedenim uvjetima, da se usmjere na glavne pritiske i njihov utjecaj na različite elemente ekosustava u svakoj regiji ili podregiji kako bi učinkovito i djelotvorno pratile i procijenile svoje morske vode te kako bi se olakšalo utvrđivanje prioriteta mjera koje treba provesti radi postizanja dobrog stanja okoliša. U tu bi svrhu države članice prvo trebale moći prosuditi da određene kriterije nije primjereno primijeniti, uz uvjet da je to opravdano. Drugo, države članice trebale bi imati mogućnost ne primijeniti određene elemente kriterija ili odabrati dodatne elemente ili se usmjeriti na određene matrice ili područja svojih morskih voda, uz uvjet da se to temelji na procjeni rizika koja se odnosi na pritiske i njihov utjecaj. Najzad, trebalo bi uvesti razliku između primarnih i sekundarnih kriterija. Dok bi se primarni kriteriji trebali primjenjivati kako bi se osigurala usklađenost u Uniji, trebalo bi dopustiti fleksibilnost u pogledu sekundarnih kriterija. Prema potrebi, države članice trebale bi odlučivati o primjeni sekundarnog kriterija kao dopune primarnom kriteriju ili ako postoji rizik da se neće postići ili održati dobro stanje okoliša u morskom okolišu s obzirom na određeni kriterij.
- (20) Kriteriji, uključujući granične vrijednosti, metodološke standarde, specifikacije i standardizirane metode za praćenje i procjenu, trebali bi se temeljiti na najboljim dostupnim znanstvenim spoznajama. Međutim, za potporu daljnjem razvoju pojedinih kriterija još je potreban daljnji znanstveni i tehnički napredak, koji bi trebalo primjenjivati u skladu s dostupnim znanjem i razumijevanjem.
- (21) Odluku 2010/477/EU trebalo bi stoga staviti izvan snage.
- (22) Mjere predviđene u ovoj Odluci u skladu su s mišljenjem Regulatornog odbora,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Predmet

Ovom se Odlukom utvrđuju:

- (a) kriteriji i metodološki standardi koje države članice trebaju primjenjivati prilikom utvrđivanja skupa karakteristika dobrog stanja okoliša u skladu s člankom 9. stavkom 1. Direktive 2008/56/EZ na temelju priloga I. i III. te uz upućivanje na početnu procjenu provedenu u skladu s člankom 8. stavkom 1. te Direktive kako bi se procijenilo u kojoj se mjeri postiže dobro stanje okoliša u skladu s člankom 9. stavkom 3. te Direktive;
- (b) specifikacije i standardizirane metode za praćenje i procjenu koje trebaju primjenjivati države članice prilikom uspostave koordiniranih programa praćenja na temelju članka 11. Direktive 2008/56/EZ u skladu s člankom 11. stavkom 4. te Direktive;
- (c) vremenski okvir za utvrđivanje graničnih vrijednosti, popisa elemenata kriterija i metodoloških standarda putem suradnje na razini Unije, regije ili podregije;
- (d) zahtjev za obavješćivanje o elementima kriterija, graničnim vrijednostima i metodološkim standardima.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se definicije utvrđene u članku 3. Direktive 2008/56/EZ.

Primjenjuju se i sljedeće definicije:

1. „podregije” znači podregije navedene u članku 4. stavku 2. Direktive 2008/56/EZ;
2. „daljnje podjele” znači daljnje podjele kako su navedene u članku 4. stavku 2. Direktive 2008/56/EZ;
3. „invazivna neautohtona vrsta” znači „invazivna strana vrsta” u smislu članka 3. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾;
4. „elementi kriterija” znači sastavni elementi ekosustava, osobito njegovi biološki elementi (vrste, staništa i njihove zajednice) ili aspekti pritiska na morski okoliš (biološki, fizički, tvari, otpaci i energija), koji se procjenjuju u okviru svakog kriterija;
5. „granična vrijednost” znači vrijednost ili raspon vrijednosti koji omogućuje procjenu postignute razine kvalitete za određeni kriterij, čime se lakše procjenjuje u kojoj se mjeri postiže dobro stanje okoliša.

Članak 3.

Primjena kriterija, metodoloških standarda, specifikacija i standardiziranih metoda

1. Države članice primjenjuju primarne kriterije i povezane metodološke standarde, specifikacije i standardizirane metode utvrđene u Prilogu kako bi provele ovu Odluku. Međutim, na temelju početne procjene ili naknadnih ažuriranja provedenih u skladu s člankom 8. i člankom 17. stavkom 2. Direktive 2008/56/EZ države članice mogu prosuditi da, u opravdanim okolnostima, nije primjereno primjenjivati jedan ili više primarnih kriterija. U takvim slučajevima države članice Komisiji dostavljaju obrazloženje u okviru obavješćivanja u skladu s člankom 9. stavkom 2. ili člankom 17. stavkom 3. Direktive 2008/56/EZ.

U skladu s obvezom regionalne suradnje iz članaka 5. i 6. Direktive 2008/56/EZ država članica obavješćuje druge države članice s kojima dijeli morsku regiju ili podregiju prije nego što odluči ne primijeniti primarni kriterij u skladu s prvim podstavkom.

2. Sekundarni kriteriji i povezani metodološki standardi, specifikacije i standardizirane metode utvrđeni u Prilogu primjenjuju se kao dopuna primarnom kriteriju ili ako postoji rizik da se neće postići ili održati dobro stanje okoliša u morskom okolišu s obzirom na određeni kriterij. O primjeni sekundarnog kriterija odlučuje država članica, osim ako je drugačije navedeno u Prilogu.

3. Ako se ovom Odlukom ne utvrde kriteriji, metodološki standardi, specifikacije ili standardizirane metode za praćenje i procjenu, među ostalim za prostorno i vremensko grupiranje podataka, države članice oslanjaju se, ako je to izvedivo i primjereno, na one koji su razvijeni na međunarodnoj, regionalnoj i podregionalnoj razini, npr. one dogovorene u okviru odgovarajućih regionalnih konvencija o moru.

4. Dok se ne utvrde Unijini, međunarodni, regionalni ili podregionalni popisi elemenata kriterija, metodološki standardi, kao i specifikacije i standardizirane metode za praćenje i procjenu, države članice mogu primjenjivati one utvrđene na nacionalnoj razini, uz uvjet da se nastoji ostvariti regionalna suradnja kako je propisano člancima 5. i 6. Direktive 2008/56/EZ.

Članak 4.

Utvrđivanje graničnih vrijednosti putem suradnje na razini Unije, regije ili podregije

1. Ako su na temelju ove Odluke države članice obvezne utvrditi granične vrijednosti putem suradnje u Uniji, regiji ili podregiji, te vrijednosti:

- (a) uvrštavaju se u skup karakteristika koje države članice primjenjuju prilikom utvrđivanja dobrog stanja okoliša;
- (b) usklađene su sa zakonodavstvom Unije;

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o sprječavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta (SL L 317, 4.11.2014., str. 35.).

- (c) prema potrebi, predstavljaju razinu kvalitete koja odražava važnost štetnog utjecaja za kriterij i trebale bi se utvrditi u odnosu na referentno stanje;
- (d) utvrđuju se u odgovarajućem geografskom opsegu procjene kako bi odražavale različite biotičke i abiotičke karakteristike regija, podregija i daljnjih podjela;
- (e) utvrđuju se na temelju načela opreznosti i odražavaju moguće rizike za morski okoliš;
- (f) dosljedne su u okviru različitih kriterija ako se odnose na isti element ekosustava;
- (g) temelje se na najboljim dostupnim znanstvenim spoznajama;
- (h) prema potrebi, temelje se na podacima iz dugih vremenskih nizova kako bi se lakše utvrdila najprimjerenija vrijednost;
- (i) odražavaju prirodnu dinamiku ekosustava, uključujući odnos grabežljivaca i plijena te hidrološke i klimatske varijacije, te uzimaju u obzir da se ekosustav ili njegovi dijelovi mogu oporaviti, ako se njihovo stanje pogorša, do stanja koje odražava glavne fiziografske, geografske, klimatske i biološke uvjete, umjesto da se vrate u određeno stanje iz prošlosti;
- (j) ako je to izvedivo i primjereno, usklađene su s odgovarajućim vrijednostima utvrđenima u okviru regionalnih institucijskih struktura za suradnju, uključujući regionalne konvencije o moru.

2. Dok države članice ne utvrde granične vrijednosti putem suradnje na razini Unije, regije ili podregije kako je propisano ovom Odlukom, mogu upotrebljavati jedno od sljedećeg kako bi izrazile u kojoj se mjeri postiže dobro stanje okoliša:

- (a) nacionalne granične vrijednosti, uz uvjet poštovanja obveze regionalne suradnje iz članaka 5. i 6. Direktive 2008/56/EZ;
- (b) trendove promjene vrijednosti;
- (c) granične vrijednosti koje se temelje na pritisku kao zamjenske vrijednosti.

Ako je to moguće, te su vrijednosti u skladu s načelima utvrđenima u stavku 1. točkama od (a) do (i).

3. Ako granične vrijednosti, uključujući one koje su države članice utvrdile u skladu s ovom Odlukom, nisu postignute za određeni kriterij u mjeri u kojoj je ta država članica utvrdila da predstavlja dobro stanje okoliša u skladu s člankom 9. stavkom 1. Direktive 2008/56/EZ, države članice prema potrebi razmatraju trebaju li se poduzimati mjere na temelju članka 13. te Direktive ili bi trebalo provesti daljnje istraživanje ili istragu.

4. Granične vrijednosti koje je država članica utvrdila u skladu s ovom Odlukom mogu se periodički preispitati s obzirom na znanstveni i tehnički napredak te, prema potrebi, pravovremeno izmijeniti za preispitivanja predviđena člankom 17. stavkom 2. točkom (a) Direktive 2008/56/EZ.

Članak 5.

Vremenski okvir

1. Ako se ovom Odlukom predviđa da države članice utvrde granične vrijednosti, popise elemenata kriterija ili metodološke standarde putem suradnje na razini Unije, regije ili podregije, države članice nastoje to učiniti do roka utvrđenog za prvo preispitivanje njihove početne procjene i utvrđivanja značajki dobrog stanja okoliša u skladu s člankom 17. stavkom 2. točkom (a) Direktive 2008/56/EZ (15. srpnja 2018.).

2. Ako države članice ne mogu utvrditi granične vrijednosti, popise elemenata kriterija ili metodološke standarde putem suradnje na razini Unije, regije ili podregije u roku utvrđenom u stavku 1., one ih utvrđuju u najranijem mogućem roku nakon toga, uz uvjet da do 15. listopada 2018. Komisiji dostave obrazloženje u okviru obavješćivanja prema članku 9. stavku 2. ili članku 17. stavku 3. Direktive 2008/56/EZ.

Članak 6.

Obavijest

U okviru obavješćivanja prema članku 17. stavku 3. Direktive 2008/56/EZ svaka država članica Komisiji dostavlja te elemente kriterija, granične vrijednosti i metodološke standarde koji su utvrđeni putem suradnje na razini Unije, regije ili podregije u skladu s ovom Odlukom i koje država članica odluči primijeniti kao dio skupa karakteristika za utvrđivanje dobrog stanja okoliša u skladu s člankom 9. stavkom 1. Direktive 2008/56/EZ.

Članak 7.

Stavljanje izvan snage

Odluka 2010/477/EU stavlja se izvan snage.

Upućivanja na Odluku 2010/477/EU smatraju se upućivanjima na ovu Odluku.

Članak 8.

Stupanje na snagu

Ova Odluka stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 17. svibnja 2017.

Za Komisiju
Predsjednik
Jean-Claude JUNCKER

PRILOG

Kriteriji i metodološki standardi za dobro stanje okoliša morskih voda, relevantni za kvalitativne deskriptore u Prilogu I. Direktivi 2008/56/EZ i za okvirne popise utvrđene u Prilogu III. toj Direktivi, te specifikacije i standardizirane metode za praćenje i procjenu

Ovaj Prilog podijeljen je u dva dijela:

- u dijelu I. utvrđeni su kriteriji i metodološki standardi za utvrđivanje dobrog stanja okoliša na temelju članka 9. stavka 3. Direktive 2008/56/EZ te specifikacije i standardizirane metode za praćenje i procjenu na temelju članka 11. stavka 4. te Direktive, koje države članice trebaju primjenjivati pri procjeni glavnih pritisaka i utjecaja u skladu s člankom 8. stavkom 1. točkom (b) Direktive 2008/56/EZ,
- u dijelu II. utvrđeni su kriteriji i metodološki standardi za utvrđivanje dobrog stanja okoliša na temelju članka 9. stavka 3. Direktive 2008/56/EZ te specifikacije i standardizirane metode za praćenje i procjenu koje države članice trebaju primjenjivati pri procjeni stanja okoliša u skladu s člankom 8. stavkom 1. točkom (a) Direktive 2008/56/EZ.

DIO I.

Kriteriji, metodološki standardi, specifikacije i standardizirane metode za praćenje i procjenu glavnih pritisaka i utjecaja u skladu s člankom 8. stavkom 1. točkom (b) Direktive 2008/56/EZ

U dijelu I. navedeni su deskriptori ⁽¹⁾ povezani s odgovarajućim antropogenim pritiscima: biološkim pritiscima (deskriptori 2. i 3.), fizičkim pritiscima (deskriptori 6. i 7.) te tvarima, otpacima i energijom (deskriptori 5., 8., 9., 10. i 11.), kako su navedeni u Prilogu III. Direktivi 2008/56/EZ.

Deskriptor 2.

Neautohtone vrste unesene ljudskim aktivnostima na takvim su razinama da ne štete ekosustavima

Relevantni pritisak: unos ili širenje neautohtonih vrsta

Kriteriji, uključujući elemente kriterija, i metodološki standardi

Elementi kriterija	Kriteriji	Metodološki standardi
Nove unesene neautohtone vrste.	<p>D2C1 – Primarni:</p> <p>Broj novih neautohtonih vrsta koje su unesene u divljinu kao posljedica ljudske aktivnosti, po razdoblju procjene (šest godina), mjereno od referentne godine iz početne procjene na temelju članka 8. stavka 1. Direktive 2008/56/EZ, smanjen je i, gdje je to moguće, sveden na nulu.</p> <p>Države članice putem suradnje na razini regije ili podregije utvrđuju graničnu vrijednost za broj novih unesenih neautohtonih vrsta.</p>	<p>Opseg procjene:</p> <p>Daljnje podjele regije ili podregije, prema potrebi podjela prema nacionalnim granicama.</p> <p>Primjena kriterija:</p> <p>Mjera u kojoj je postignuto dobro stanje okoliša izražava se za svako procijenjeno područje na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> — broj novih neautohtonih vrsta unesenih kao posljedica ljudske aktivnosti u šestogodišnjem razdoblju procjene i popis tih vrsta.

⁽¹⁾ Kad se u ovoj Odluci upućuje na „deskriptor”, to se odnosi na odgovarajuće kvalitativne deskriptore za utvrđivanje dobrog stanja okoliša, kako je navedeno u numeriranim točkama u Prilogu I. Direktivi 2008/56/EZ.

Elementi kriterija	Kriteriji	Metodološki standardi
<p>Utvrđene neautohtone vrste, osobito invazivne neautohtone vrste, koje uključuju odgovarajuće vrste s popisa invazivnih stranih vrsta koje izazivaju zabrinutost u Uniji donesenog u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 1143/2014 i vrste koje se upotrebljavaju u okviru kriterija D2C3.</p> <p>Države članice utvrđuju taj popis putem suradnje na razini regije ili podregije.</p>	<p>D2C2 – Sekundarni:</p> <p>Brojnost i rasprostranjenost utvrđenih neautohtonih vrsta, osobito invazivnih vrsta, koje uvelike povećavaju štetne učinke na određene skupine vrsta ili široke tipove staništa.</p>	<p>Opseg procjene:</p> <p>Kako se primjenjuje za procjenu odgovarajućih skupina vrsta ili širokih tipova staništa u okviru deskriptora 1. i 6.</p> <p>Primjena kriterija:</p> <p>Kriterij D2C2 (kvantifikacija neautohtonih vrsta) izražava se po procijenjenoj vrsti i pomaže u procjeni kriterija D2C3 (štetni učinci neautohtonih vrsta).</p>
<p>Skupine vrsta i široki tipovi staništa koje ugrožavaju neautohtone vrste, odabrani među onima upotrijebljenima za deskriptore 1. i 6.</p> <p>Države članice utvrđuju taj popis putem suradnje na razini regije ili podregije.</p>	<p>D2C3 – Sekundarni:</p> <p>Udio skupine vrsta ili površina širokog tipa staništa na koje štetno utječu neautohtone vrste, osobito invazivne neautohtone vrste.</p> <p>Države članice putem suradnje na razini regije ili podregije određuju granične vrijednosti za štetan utjecaj koji neautohtone vrste imaju na skupine vrsta i široke tipove staništa.</p>	<p>Kriterijem D2C3 utvrđuju se udio po procijenjenoj skupini vrsta i površina po širokom tipu staništa koji su pretrpjeli štetu, što pomaže njihovoj procjeni u okviru deskriptora 1. i 6.</p>

Specifikacije i standardizirane metode za praćenje i procjenu

1. „Novo unesene” neautohtone vrste znači one vrste čija prisutnost nije bila poznata u određenom području u prethodnom razdoblju procjene.
2. „Utvrđene” neautohtone vrste znači one vrste čija je prisutnost bila poznata u određenom području u prethodnom razdoblju procjene.
3. Za D2C1: ako nije jasno je li uzrok novih pojava neautohtonih vrsta ljudska aktivnost ili prirodno širenje iz susjednih područja, unos se računa pod D2C1.
4. Za D2C2: ako pojava i brojnost vrste sezonski varira (npr. plankton), praćenje se provodi u odgovarajućim razdobljima godine.
5. Programi praćenja povezuju se s onima za deskriptore 1., 4., 5. i 6., ako je to moguće, jer se za njih obično primjenjuju iste metode uzorkovanja, a praćenje neautohtonih vrsta praktičnije je u okviru šireg praćenja biološke raznolikosti, osim ako uzorkovanje treba usmjeriti na glavne vektore i područja u kojima postoji rizik od novih unosa.

Mjerne jedinice za kriterije:

- D2C1: broj vrsta po području procjene koje su novo unesene u razdoblju procjene (šest godina),
- D2C2: brojnost (broj jedinki, biomasa u tonama (t) ili površina u kvadratnim kilometrima (km²)) po neautohtonoj vrsti,
- D2C3: udio skupine vrsta (omjer autohtonih i neautohtonih vrsta, kao broj vrsta i/ili njihova brojnost unutar skupine) ili površina širokog tipa staništa (u kvadratnim kilometrima (km²)) koji su pretrpjeli štetu.

Deskriptor 3.

Populacije svih riba, rakova i mekušaca koji se iskorištavaju u komercijalne svrhe unutar su sigurnih bioloških granica, a raspodjela populacije prema dobi i veličini pokazuje da je stok zdrav

Relevantni pritisak: ekstrakcija divljih vrsta ili njihova smrtnost/ozljeda, uključujući ciljane i neciljane vrste

Kriteriji, uključujući elemente kriterija, i metodološki standardi

Elementi kriterija	Kriteriji	Metodološki standardi
<p>Ribe, rakovi i mekušci koji se iskorištavaju u komercijalne svrhe.</p> <p>Države članice putem suradnje na razini regije ili podregije utvrđuju popis riba, rakova i mekušaca koji se iskorištavaju u komercijalne svrhe, u skladu s kriterijima iz „specifikacija”.</p>	<p>D3C1 – Primarni:</p> <p>Stopa <i>ribolovne smrtnosti</i> kod populacija vrsta koje se iskorištavaju u komercijalne svrhe na razini je kojom se može osigurati najviši održivi prinos ili ispod nje. Provođi se savjetovanje s odgovarajućim znanstvenim tijelima u skladu s člankom 26. Uredbe (EU) br. 1380/2013.</p>	<p>Opseg procjene:</p> <p>Populacije svake vrste procjenjuju se po ekološki relevantnim ljestvicama u svakoj regiji ili podregiji, kako su utvrdila odgovarajuća znanstvena tijela iz članka 26. Uredbe (EU) br. 1380/2013, na temelju određenih grupiranja područja Međunarodnog vijeća za istraživanje mora (ICES), geografskih potpodručja Opće komisije za ribarstvo u Sredozemnom moru (GFCM) i ribolovnih područja Organizacije za hranu i poljoprivredu (FAO) za makaronezijsku biogeografsku regiju.</p>
	<p>D3C2 ⁽¹⁾ – Primarni:</p> <p><i>Biomasa stoka za mrijest</i> populacija vrsta koje se iskorištavaju u komercijalne svrhe iznad je razina biomase koje omogućuju najviši održivi prinos. Provođi se savjetovanje s odgovarajućim znanstvenim tijelima u skladu s člankom 26. Uredbe (EU) br. 1380/2013.</p>	<p>Primjena kriterija:</p> <p>Mjera u kojoj se postiglo dobro stanje okoliša izražava se za svako procijenjeno područje na sljedeći način:</p>
	<p>D3C3 ⁽¹⁾ ⁽²⁾ – Primarni:</p> <p>Raspodjela jedinki po dobi i veličini u populacijama vrsta koje se iskorištavaju u komercijalne svrhe ukazuje na zdravu populaciju. To uključuje visoki udio starih/velikih jedinki i ograničene štetne učinke iskorištavanja na genetsku raznovrsnost.</p> <p>Države članice putem suradnje na razini regije ili podregije utvrđuju granične vrijednosti za svaku populaciju vrsta prema znanstvenim savjetima dobivenima u skladu s člankom 26. Uredbe (EU) br. 1380/2013.</p>	<p>(a) procijenjene populacije, vrijednosti dobivene za svaki kriterij te jesu li dostignute razine za D3C1 i D3C2 i granične vrijednosti za D3C3, kao i opće stanje populacije na temelju pravila o integraciji kriterija dogovorenih na razini Unije;</p> <p>(b) populacije vrsta koje se iskorištavaju u komercijalne svrhe u području procjene, ali koje nisu procijenjene.</p> <p>Ishodi tih procjena populacija doprinijet će i procjenama u okviru deskriptora 1. i 6. ako su vrste relevantne za procjenu određene grupe vrsta i tipa bentoskog staništa.</p>

⁽¹⁾ D3C2 i D3C3 kriteriji su koji se odnose na stanje riba, rakova i mekušaca koji se iskorištavaju u komercijalne svrhe, ali su zbog jasnoće prikazani u dijelu I.

⁽²⁾ D3C3 možda ne bude dostupan za primjenu 2018. pri preispitivanju početne procjene i utvrđivanja dobrog stanja okoliša na temelju članka 17. stavka 2. točke (a) Direktive 2008/56/EZ.

Ekstrakcija ili smrtnost/ozljeda vrsta koje se ne iskorištavaju u komercijalne svrhe (slučajni usputni ulovi) kao rezultat ribolovnih aktivnosti opisani su pod kriterijem D1C1.

Fizički poremećaji morskog dna kao rezultat ribolovnih aktivnosti, uključujući učinke na bentoske zajednice, procjenjuju se prema kriterijima iz deskriptora 6. (osobito prema kriterijima D6C2 i D6C3) i treba ih uključiti u procjene tipova bentoskog staništa u okviru deskriptora 1. i 6.

Specifikacije i standardizirane metode za praćenje i procjenu

1. Popis vrsta koje se iskorištavaju u komercijalne svrhe za primjenu kriterija u svakom području procjene utvrđuju države članice putem suradnje na razini regije ili podregije i on se ažurira za svako šestogodišnje razdoblje procjene, uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 199/2008 ⁽¹⁾ i sljedeće:

(a) sve stokove kojima se upravlja u skladu s Uredbom (EU) br. 1380/2013;

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 199/2008 od 25. veljače 2008. o uspostavi okvira Zajednice za prikupljanje, upravljanje i korištenje podataka u sektoru ribarstva i podršci za znanstveno savjetovanje vezano uz zajedničku ribarstvenu politiku (SL L 60, 5.3.2008., str. 1.).

- (b) vrste za koje je mogućnosti ribolova (ukupni dopušteni ulov i kvote) utvrdilo Vijeće na temelju članka 43. stavka 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije;
- (c) vrste za koje su minimalne referentne veličine za očuvanje utvrđene na temelju Uredbe (EZ) br. 1967/2006;
- (d) vrste obuhvaćene višegodišnjim planovima u skladu s člankom 9. Uredbe (EU) br. 1380/2013;
- (e) vrste obuhvaćene nacionalnim planovima upravljanja u skladu s člankom 19. Uredbe (EZ) br. 1967/2006;
- (f) sve važne vrste na regionalnoj ili nacionalnoj razini za mali/lokalni obalni ribolov.

Za potrebe ove Odluke vrste koje se iskorištavaju u komercijalne svrhe i koje nisu autohtone u pojedinom području procjene ne uvrštavaju se na popis i stoga ne doprinose postizanju dobrog stanja okoliša za deskriptor 3.

2. Uredbom (EZ) br. 199/2008 uspostavljaju se pravila, u okviru višegodišnjih programa, o prikupljanju i upravljanju biološkim, tehničkim, ekološkim i socijalno-ekonomskim podacima o sektoru ribarstva koji služe za praćenje na temelju deskriptora 3.
3. Pojam „populacije” tumači se kao pojam „stokovi” u smislu Uredbe (EU) br. 1380/2013.
4. Za kriterije D3C1 i D3C2 primjenjuje se sljedeće:
 - (a) za stokove kojima se upravlja u okviru višegodišnjeg plana u skladu s člankom 9. Uredbe (EU) br. 1380/2013, u slučaju mješovitog ribolova, ciljne razine ribolovne smrtnosti i biomase koje omogućuju najviši održivi prinos u skladu su s odgovarajućim višegodišnjim planom;
 - (b) za regije Sredozemnog i Crnog mora mogu se upotrebljavati odgovarajuće zamjenske vrijednosti.
5. Za procjenu se primjenjuju sljedeće metode:
 - (a) za D3C1: ako zbog manjkavosti dostupnih podataka nisu dostupne kvantitativne procjene kojima se utvrđuju vrijednosti za *ribolovnu smrtnost*, kao zamjenska metoda mogu se primijeniti druge varijable, npr. omjer ulova i indeksa biomase („omjer ulov/biomasa”). U takvim se slučajevima donosi odgovarajuća metoda za analizu trendova (npr. trenutačna vrijednost može se usporediti s dugoročnim prijašnjim prosjekom);
 - (b) za D3C2: primijenjena granična vrijednost u skladu je s člankom 2. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1380/2013. Ako zbog manjkavosti dostupnih podataka nisu dostupne kvantitativne procjene kojima se utvrđuju vrijednosti za *biomasu stoka za mrijest*, kao zamjenska metoda mogu se primijeniti indeksi povezani s biomasom, npr. ulov po jedinici napora ili indeksi brojnosti na temelju ispitivanja. U takvim se slučajevima donosi odgovarajuća metoda za analizu trendova (npr. trenutačna vrijednost može se usporediti s dugoročnim prijašnjim prosjekom);
 - (c) iz D3C3 je vidljivo da zdrave populacije vrsta obilježava visok udio starih, velikih jedinki. Odgovarajuća svojstva su sljedeća:
 - i) raspodjela jedinki u populaciji prema veličini, izražena kao:
 - udio riba koje su veće od prosječne veličine pri prvom spolnom sazrijevanju, ili
 - 95. percentil raspodjele riba prema dužini u svakoj populaciji, kako je utvrđeno pri pregledima istraživačkih plovila ili drugim pregledima;
 - ii) genetske posljedice iskorištavanja vrste, npr. veličina pri prvom spolnom sazrijevanju, ako je primjereno i izvedivo.

Na temelju daljnjeg znanstvenog i tehničkog razvoja ovog kriterija odgovarajuća se svojstva mogu izraziti na druge načine.

Mjerne jedinice za kriterije:

- D3C1: godišnja stopa ribolovne smrtnosti,
- D3C2: biomasa u tonama (t) ili broj jedinki po vrsti, osim ako se primjenjuju drugi indeksi u skladu s točkom 5. podtočkom (b),
- D3C3: točka 5. podtočka (c): za podtočku i. prvu alineju: udio (postotak) ili brojevi, za podtočku i. drugu alineju: duljina u centimetrima (cm) te za podtočku ii.: duljina u centimetrima (cm).

Deskriptor 5.

Eutrofikacija koju uzrokuje čovjek smanjena je na najmanju mjeru, posebno njezini štetni učinci, kao što su gubitak biološke raznolikosti, propadanje ekosustava, štetno cvjetanje algi, kao i pomanjkanje kisika u pridonim vodama

Relevantni pritisci: unos hranjivih tvari; unos organskih tvari

Kriteriji, uključujući elemente kriterija, i metodološki standardi

Elementi kriterija	Kriteriji	Metodološki standardi
<p>Hranjive tvari u vodenom stupcu: otopljeni anorganski dušik (DIN), ukupni dušik (TN), otopljeni anorganski fosfor (DIP), ukupni fosfor (TP).</p> <p>U obalnim vodama, kako se tumače u skladu s Direktivom 2000/60/EZ.</p> <p>Izvan obalnih voda države članice mogu odlučiti na razini regije ili podregije da neće primjenjivati jedan element hranjivih tvari ili više njih.</p>	<p>D5C1 – Primarni:</p> <p>Koncentracije hranjivih tvari nisu na razinama koje ukazuju na štetne učinke eutrofikacije.</p> <p>Granične su vrijednosti sljedeće:</p> <p>(a) u obalnim vodama vrijednosti utvrđene u skladu s Direktivom 2000/60/EZ;</p> <p>(b) izvan obalnih voda vrijednosti u skladu s vrijednostima za obalne vode prema Direktivi 2000/60/EZ. Države članice utvrđuju te vrijednosti putem suradnje na razini regije ili podregije.</p>	<p><i>Opseg procjene:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — u obalnim vodama, kako se primjenjuje u skladu s Direktivom 2000/60/EZ, — izvan obalnih voda, daljnje podjele regije ili podregije, prema potrebi podjela prema nacionalnim granicama. <p><i>Primjena kriterija:</i></p> <p>Mjera u kojoj se postiglo dobro stanje okoliša izražava se za svako procijenjeno područje na sljedeći način:</p> <p>(a) dostignute vrijednosti za svaki primijenjeni kriterij i procijenjeni opseg područja procjene na kojoj su dostignute utvrđene granične vrijednosti;</p>
<p>Klorofil a u vodenom stupcu</p>	<p>D5C2 – Primarni:</p> <p>Koncentracije klorofila a nisu na razinama koje ukazuju na štetne učinke obogaćivanja hranjivim tvarima.</p> <p>Granične vrijednosti sljedeće su:</p> <p>(a) u obalnim vodama vrijednosti utvrđene u skladu s Direktivom 2000/60/EZ;</p> <p>(b) izvan obalnih voda vrijednosti u skladu s vrijednostima za obalne vode prema Direktivi 2000/60/EZ. Države članice utvrđuju te vrijednosti putem suradnje na razini regije ili podregije.</p>	<p>(b) u obalnim vodama kriteriji se primjenjuju u skladu sa zahtjevima Direktive 2000/60/EZ kako bi se zaključilo je li vodno tijelo podložno eutrofikaciji (1);</p> <p>(c) izvan obalnih voda procijenjeni opseg područja (izražen kao udio (postotak)) koji nije podložan eutrofikaciji (kao što ukazuju rezultati svih primijenjenih kriterija, povezani na način koji je po mogućnosti dogovoren na razini Unije, ali najmanje na razini regije ili podregije).</p> <p>Izvan obalnih voda o primjeni sekundarnih kriterija dogovara se na razini regije ili podregije.</p>
<p>Štetno cvjetanje algi (npr. cijanobakterije) u vodenom stupcu</p>	<p>D5C3 – Sekundarni:</p> <p>Broj, površina i trajanje pojave štetnog cvjetanja algi nisu na razinama koje ukazuju na štetne učinke obogaćivanja hranjivim tvarima.</p>	

Elementi kriterija	Kriteriji	Metodološki standardi
<p>Granica svjetlosti (prozirnost) vodenog stupca</p>	<p>Države članice utvrđuju granične vrijednosti za te razine putem suradnje na razini regije ili podregije.</p> <p>D5C4 – Sekundarni:</p> <p>Granica svjetlosti (prozirnost) vodenog stupca nije smanjena na razinu koja ukazuje na štetne učinke obogaćivanja hranjivim tvarima zbog povećanja broja lebdećih algi.</p> <p>Granične vrijednosti sljedeće su:</p> <p>(a) u obalnim vodama vrijednosti utvrđene u skladu s Direktivom 2000/60/EZ;</p> <p>(b) izvan obalnih voda vrijednosti u skladu s vrijednostima za obalne vode prema Direktivi 2000/60/EZ. Države članice utvrđuju te vrijednosti putem suradnje na razini regije ili podregije.</p>	<p>Ishod procjena doprinosi i procjenama za pelagijska staništa u okviru deskriptora 1. kako slijedi:</p> <p>— rasprostranjenost i procijenjeni opseg područja (kao udio (postotak)) koji je podložan eutrofikaciji u vodenom stupcu (na što ukazuje dostizanje graničnih vrijednosti za kriterije D5C2, D5C3 i D5C4, ako se ti kriteriji primjenjuju).</p> <p>Ishod procjena doprinosi i procjenama za bentoska staništa u okviru deskriptora 1. i 6. kako slijedi:</p> <p>— rasprostranjenost i procijenjeni opseg područja (kao udio (postotak)) koji je podložan eutrofikaciji na morskom dnu (na što ukazuje dostizanje graničnih vrijednosti za kriterije D5C4, D5C5, D5C6, D5C7 i D5C8, ako se ti kriteriji primjenjuju).</p>
<p>Otopljeni kisik pri dnu vodenog stupca</p>	<p>D5C5 – Primarni (umjesto njega može se primijeniti D5C8):</p> <p>Koncentracija otopljenog kisika zbog obogaćivanja hranjivim tvarima nije smanjena na razine koje ukazuju na štetne učinke na bentoska staništa (uključujući na povezanu biotu i mobilne vrste) ili druge učinke eutrofikacije.</p> <p>Granične vrijednosti sljedeće su:</p> <p>(a) u obalnim vodama vrijednosti utvrđene u skladu s Direktivom 2000/60/EZ;</p> <p>(b) izvan obalnih voda vrijednosti u skladu s vrijednostima za obalne vode prema Direktivi 2000/60/EZ. Države članice utvrđuju te vrijednosti putem suradnje na razini regije ili podregije.</p>	
<p>Oportunističke makroalge bentoskih staništa</p>	<p>D5C6 – Sekundarni:</p> <p>Brojnost oportunističkih makroalgi nije na razinama koje ukazuju na štetne učinke obogaćivanja hranjivim tvarima.</p> <p>Granične vrijednosti sljedeće su:</p> <p>(a) u obalnim vodama vrijednosti utvrđene u skladu s Direktivom 2000/60/EZ;</p> <p>(b) ako je ovaj kriterij relevantan za vode izvan obalnih voda, vrijednosti u skladu s vrijednostima za obalne vode prema Direktivi 2000/60/EZ. Države članice utvrđuju te vrijednosti putem suradnje na razini regije ili podregije.</p>	

Elementi kriterija	Kriteriji	Metodološki standardi
Makrofitske zajednice (višegodišnje morske alge i morske trave, npr. alge iz reda <i>Fucales</i> , morska svilina i Neptunova trava) bentoskih staništa	<p>D5C7 – Sekundarni:</p> <p>Sastav vrsta i relativna brojnost ili rasprostranjenost makrofitskih zajednica u dubinu dostiže vrijednosti koje ukazuju na to da zbog obogaćivanja hranjivim tvarima nema štetnog učinka, uključujući u obliku smanjenja prozirnosti vode, kako slijedi:</p> <p>(a) u obalnim vodama vrijednosti utvrđene u skladu s Direktivom 2000/60/EZ;</p> <p>(b) ako je ovaj kriterij relevantan za vode izvan obalnih voda, vrijednosti u skladu s vrijednostima za obalne vode prema Direktivi 2000/60/EZ. Države članice utvrđuju te vrijednosti putem suradnje na razini regije ili podregije.</p>	
Zajednice makrofaune bentoskih staništa	<p>D5C8 – Sekundarni (osim ako se primjenjuje umjesto D5C5):</p> <p>Sastav vrsta i relativna brojnost zajednica makrofaune dostižu vrijednosti koje ukazuju na to da nema štetnog učinka zbog obogaćivanja hranjivim tvarima i organskog obogaćivanja, kako slijedi:</p> <p>(a) u obalnim vodama vrijednosti za elemente biološke kvalitete bentosa utvrđene u skladu s Direktivom 2000/60/EZ;</p> <p>(b) izvan obalnih voda vrijednosti u skladu s vrijednostima za obalne vode prema Direktivi 2000/60/EZ. Države članice utvrđuju te vrijednosti putem suradnje na razini regije ili podregije.</p>	

(¹) Smjernice objavljene u kontekstu Zajedničke provedbene strategije za Direktivu 2000/60/EZ mogu biti relevantne u ovoj procjeni (npr. „br. 13 – Opći pristup klasifikaciji ekološkog stanja i ekološkog potencijala” i „br. 23 – Procjena eutrofikacije u kontekstu europske vodne politike”).

Specifikacije i standardizirane metode za praćenje i procjenu

1. U obalnim vodama elementi kriterija odabiru se u skladu s Direktivom 2000/60/EZ.
2. Za D5C2 i D5C3 države članice uz to mogu upotrijebiti i sastav i brojnost vrsta fitoplanktona.
3. Prikupljaju se informacije o putevima (preko zraka, kopna ili mora) za hranjive tvari koje uđu u morski okoliš, ako je to izvedivo.
4. Praćenje izvan obalnih voda možda nije potrebno zbog niskog rizika, kao u slučajevima ako se granične vrijednosti dostižu u obalnim vodama, uzimajući u obzir unos hranjivih tvari preko zraka, mora, uključujući obalne vode, i iz prekograničnih izvora.
5. Procjene na temelju Direktive 2000/60/EZ upotrebljavaju se za procjene svakog kriterija u obalnim vodama.
6. Vrijednosti utvrđene u skladu s Direktivom 2000/60/EZ odnose se ili na vrijednosti utvrđene interkalibracijom na temelju Odluke Komisije 2013/480/EU (¹) ili na vrijednosti utvrđene u nacionalnom zakonodavstvu u skladu s člankom 8. i Prilogom V. Direktivi 2000/60/EZ. One znače „granica dobro-umjereno” za omjere ekološke kvalitete.
7. Sastav vrsta odnosi se na najnižu taksonomsku razinu primjerenu za procjenu.

(¹) Odluka Komisije 2013/480/EU od 20. rujna 2013. o utvrđivanju, u skladu s Direktivom 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, vrijednosti za klasifikacije sustava praćenja u državama članicama kao rezultat postupka interkalibracije i stavljanju izvan snage Odluke 2008/915/EZ (SL L 266, 8.10.2013., str. 1.).

Mjerne jedinice za kriterije:

- D5C1: koncentracije hranjivih tvari u mikromolima po litri ($\mu\text{mol/l}$),
- D5C2: koncentracije klorofila a (biomasa) u mikrogramima po litri ($\mu\text{g/l}$),
- D5C3: pojave cvjetanja kao broj pojava, njihovo trajanje u danima i površina u kvadratnim kilometrima (km^2) godišnje,
- D5C4: granica svjetlosti kao dubina u metrima (m),
- D5C5: koncentracija kisika pri dnu vodenog stupca u miligramima po litri (mg/l),
- D5C6: omjer ekološke kvalitete za brojnost ili prostornu raširenost makroalgi; površina štetnih učinaka u kvadratnim kilometrima (km^2) ili kao udio (postotak) područja procjene,
- D5C7: omjer ekološke kvalitete za procjene sastava i relativne brojnosti vrsta ili za najveću dubinu rasta makrofit; površina štetnih učinaka u kvadratnim kilometrima (km^2) ili kao udio (postotak) područja procjene,
- D5C8: omjer ekološke kvalitete za procjene sastava i relativne brojnosti vrsta; površina štetnih učinaka u kvadratnim kilometrima (km^2) ili kao udio (postotak) područja procjene.

Ako su dostupne, države članice upotrebljavaju jedinice ili omjere ekološke kvalitete predviđene u okviru Direktive 2000/60/EZ.

Deskriptor 6.

Cjelovitost morskoga dna na razini je koja osigurava da su struktura i funkcije ekosustava zaštićene kao i da posebno bentoski ekosustavi nisu pogođeni štetnim učincima

Relevantni pritisci: fizički gubitak (zbog trajne promjene supstrata ili morfologije morskog dna i ekstrakcije supstrata morskog dna); fizičke smetnje na morskom dnu (privremene ili reverzibilne)

Kriteriji, uključujući elemente kriterija, i metodološki standardi

Elementi kriterija	Kriteriji	Metodološki standardi
Fizički gubitak morskog dna (uključujući međuplimna područja).	D6C1 – Primarni: Površina i rasprostranjenost fizičkog gubitka (trajna promjena) prirodnog morskog dna.	<i>Opseg procjene:</i> Kako se primjenjuje za procjenu širokih tipova bentoskog staništa u okviru deskriptora 1. i 6.
Fizičke smetnje na morskom dnu (uključujući međuplimna područja).	D6C2 – Primarni: Prostorni opseg i rasprostranjenost pritisaka na morsko dno u obliku fizičkih smetnji.	<i>Primjena kriterija:</i> Ishodi procjene kriterija D6C1 (rasprostranjenost i procijenjena površina fizičkog gubitka) upotrebljavaju se za procjenu kriterija D6C4 i D7C1.
Široki tipovi bentoskog staništa ili drugi tipovi staništa, kako su upotrijebljeni u okviru deskriptora 1. i 6.	D6C3 – Primarni: Površina svakog tipa staništa u kojem je zbog štetnog utjecaja fizičkih smetnji došlo do promjene biotičke i abiotičke strukture i funkcija (npr. promjene sastava i relativne brojnosti vrsta, odsustvo iznimno osjetljivih vrsta ili vrsta koje imaju ključnu funkciju, promjene strukture vrsta prema veličini). Države članice utvrđuju granične vrijednosti za štetne učinke fizičkih smetnji putem suradnje na razini regije ili podregije.	Ishodi procjene kriterija D6C2 (rasprostranjenost i procijenjeni opseg pritisaka u okviru fizičkih smetnji) upotrebljavaju se za procjenu kriterija D6C3. Ishodi procjene kriterija D6C3 (procijenjeni opseg negativnog učinka fizičkih smetnji po tipu staništa u svakom području procjene) doprinosi procjeni kriterija D6C5.

Kriteriji D6C1, D6C2 i D6C3 odnose se samo na pritiske „fizički gubitak” i „fizičke smetnje” i njihove utjecaje, dok se kriteriji D6C4 i D6C5 odnose na opću procjenu deskriptora 6., zajedno s općom procjenom bentoskih staništa u okviru deskriptora 1. Kriteriji D6C4 i D6C5 predstavljeni su u dijelu II. ovog Priloga.

Specifikacije i standardizirane metode za praćenje i procjenu

1. Kad je riječ o metodama za praćenje:

- (a) za D6C1 procjenjuju se trajne promjene morskog dna kao posljedica različitih ljudskih aktivnosti (uključujući trajne promjene supstrata ili morfologije prirodnog morskog dna uslijed fizičkog restrukturiranja i razvoja infrastrukture te gubitak supstrata zbog ekstrakcije materijala s morskog dna);
- (b) za D6C2 procjenjuju se fizičke smetnje kao posljedica različitih ljudskih aktivnosti (npr. pridneni kočarski ribolov);
- (c) za obalne vode upotrebljavaju se podaci o hidromorfologiji i relevantne procjene na temelju Direktive 2000/60/EZ. Izvan obalnih voda mogu se prikupiti podaci dobiveni mapiranjem infrastrukture i s lokaliteta s dozvolom za ekstrakciju.

2. Kad je riječ o metodama za procjenu, podaci se grupiraju tako da:

- (a) D6C1 procjenjuje se kao izgubljeno područje u odnosu na ukupnu prirodnu površinu svih bentoskih staništa u području procjene (npr. uslijed antropogene modifikacije);
- (b) D6C3 procjenjuje se u odnosu na ukupnu prirodnu površinu svakog procijenjenog tipa bentoskog staništa.

3. Fizički gubitak znači trajna promjena morskog dna koja je trajala ili se očekuje da će trajati dva ciklusa izvješćivanja (12 godina) ili dulje.

4. Fizičke smetnje znači promjena morskog dna od koje se može oporaviti ako prestane aktivnost koja je uzrokovala pritisak smetnji.

5. Za D6C3 sastav vrste odnosi se na najnižu taksonomsku razinu koja je primjerena za procjenu.

Mjerne jedinice za kriterije:

- D6C1: površina područja procjene koje bilježi fizički gubitak u kvadratnim kilometrima (km²),
- D6C2: površina područja procjene s fizičkim smetnjama u kvadratnim kilometrima (km²),
- D6C3: površina svakog tipa staništa koje je pretrpjelo štetu u kvadratnim kilometrima (km²) ili kao udio (postotak) ukupne prirodne površine staništa u području procjene.

Deskriptor 7.

Trajno mijenjanje hidrografskih uvjeta ne šteti morskim ekosustavima

Relevantni pritisci: fizički gubitak (uslijed trajne promjene supstrata ili morfologije morskog dna ili ekstrakcije supstrata morskog dna); promjene hidroloških uvjeta

Kriteriji, uključujući elemente kriterija, i metodološki standardi

Elementi kriterija	Kriteriji	Metodološki standardi
Hidrografske promjene morskog dna i vodenog stupca (uključujući međuplimna područja).	D7C1 – Sekundarni: Prostorni opseg i rasprostranjenost trajnog mijenjanja hidrografskih uvjeta (npr. promjene kretanja valova, struja, slanosti, temperature) morskog dna i vodenog stupca, povezani osobito s fizičkim gubitkom (¹) prirodnog morskog dna.	<i>Opseg procjene:</i> Kako se primjenjuje za procjenu širokih tipova bentoskog staništa u okviru deskriptora 1. i 6. <i>Primjena kriterija:</i>
Široki tipovi bentoskog staništa ili drugi tipovi staništa, kako se upotrebljavaju u okviru deskriptora 1. i 6.	D7C2 – Sekundarni: Površina svakog tipa bentoskog staništa koje je pretrpjelo štetu (fizičke i hidrografske karakteristike i povezane biološke zajednice) uslijed trajnog mijenjanja hidrografskih uvjeta.	Ishodi procjene kriterija D7C1 (rasprostranjenost i procijenjeni opseg hidrografskih promjena) primjenjuju se za procjenu kriterija D7C2.

Elementi kriterija	Kriteriji	Metodološki standardi
	Države članice utvrđuju granične vrijednosti za štetne učinke trajnog mijenjanja hidrografskih uvjeta putem suradnje na razini regije ili podregije.	Ishodi procjene kriterija D7C2 (procijenjeni opseg štetnog učinka po tipu staništa u svakom području procjene) doprinosi procjeni kriterija D6C5.

(¹) Fizički gubitak znači fizički gubitak iz točke 3. specifikacija pod deskriptorom 6.

Specifikacije i standardizirane metode za praćenje i procjenu

1. Kad je riječ o metodama za praćenje i procjenu:

- (a) praćenje je usmjereno na promjene povezane s razvojem infrastrukture, bilo obalne ili odobalne;
- (b) prema potrebi, za procjenu opsega učinaka svakog razvoja infrastrukture upotrebljavaju se hidrodinamički modeli procjene utjecaja na okoliš koji su potvrđeni mjerenjima na terenu, ili drugi primjereni izvori informacija;
- (c) za obalne vode upotrebljavaju se podaci o hidromorfologiji i relevantne procjene na temelju Direktive 2000/60/EZ.

2. Kad je riječ o metodama za procjenu, podaci se grupiraju tako da:

- (a) D7C1 procjenjuje se u odnosu na ukupnu prirodnu površinu svih staništa u području procjene;
- (b) D7C2 procjenjuje se u odnosu na ukupnu prirodnu površinu svakog procijenjenog tipa bentoskog staništa.

Mjerne jedinice za kriterije:

- D7C1: površina područja procjene koje bilježi hidrografske promjene u kvadratnim kilometrima (km²),
- D7C2: površina svakog tipa staništa koje je pretrpjelo štetu u kvadratnim kilometrima (km²) ili kao udio (postotak) ukupne prirodne površine staništa u području procjene.

Deskriptor 8.

Koncentracije onečišćujućih tvari na razinama su koje ne uzrokuju učinak onečišćenja

Relevantni pritisci: unos drugih tvari (npr. sintetičke tvari, nesintetičke tvari, radionuklidi)

Kriteriji, uključujući elemente kriterija, i metodološki standardi

Elementi kriterija	Kriteriji	Metodološki standardi
1. U obalnim i teritorijalnim vodama: (a) onečišćujuće tvari odabrane u skladu s Direktivom 2000/60/EZ: i. onečišćujuće tvari za koje je standard kvalitete okoliša utvrđen u dijelu A Priloga I. Direktivi 2008/105/EZ; ii. onečišćujuće tvari specifične za riječni sliv iz Priloga VIII. Direktivi 2000/60/EZ u obalnim vodama;	D8C1 – Primarni: U obalnim i teritorijalnim vodama koncentracije onečišćujućih tvari ne prelaze sljedeće granične vrijednosti: (a) za onečišćujuće tvari iz točke 1. podtočke (a) elemenata kriterija vrijednosti utvrđene u skladu s Direktivom 2000/60/EZ;	Opseg procjene: — u obalnim i teritorijalnim vodama, kako se primjenjuje u skladu s Direktivom 2000/60/EZ, — izvan teritorijalnih voda, daljnje podjele regije ili podregije, prema potrebi podjela prema nacionalnim granicama.

Elementi kriterija	Kriteriji	Metodološki standardi
<p>(b) druge onečišćujuće tvari, ako su relevantne, npr. iz odobalnih izvora, koje nisu već navedene u točki (a) i koje mogu uzrokovati učinak onečišćenja u regiji ili podregiji. Države članice utvrđuju popis onečišćujućih tvari putem suradnje na razini regije ili podregije.</p> <p>2. Izvan teritorijalnih voda:</p> <p>(a) onečišćujuće tvari iz točke 1., ako mogu uzrokovati učinak onečišćenja;</p> <p>(b) druge onečišćujuće tvari, ako su relevantne, koje nisu već navedene u točki 2. podtočki (a) i koje mogu uzrokovati učinak onečišćenja u regiji ili podregiji. Države članice utvrđuju popis onečišćujućih tvari putem suradnje na razini regije ili podregije.</p>	<p>(b) ako se onečišćujuće tvari iz točke (a) mjere u mediju za koji nije utvrđena vrijednost u okviru Direktive 2000/60/EZ, koncentracija tih onečišćujućih tvari u tom mediju koju su države članice utvrdile putem suradnje na razini regije ili podregije;</p> <p>(c) za druge onečišćujuće tvari odabrane iz točke 1. podtočke (b) elemenata kriterija koncentracije za određeni medij (voda, sediment ili biota) koje mogu uzrokovati učinak onečišćenja. Države članice utvrđuju te koncentracije putem suradnje na razini regije ili podregije, razmatrajući njihovu primjenu unutar i izvan obalnih i teritorijalnih voda.</p> <p>Izvan obalnih i teritorijalnih voda koncentracije onečišćujućih tvari ne prelaze sljedeće granične vrijednosti:</p> <p>(a) za onečišćujuće tvari odabrane iz točke 2. podtočke (a) elemenata kriterija vrijednosti kako su primjenjive u obalnim i teritorijalnim vodama;</p> <p>(b) za onečišćujuće tvari odabrane iz točke 2. podtočke (b) elemenata kriterija koncentracije za određeni medij (voda, sediment ili biota) koje mogu uzrokovati učinak onečišćenja. Države članice utvrđuju te koncentracije putem suradnje na razini regije ili podregije.</p>	<p><i>Primjena kriterija:</i></p> <p>Mjera u kojoj se postiglo dobro stanje okoliša izražava se za svako procijenjeno područje na sljedeći način:</p> <p>(a) za svaku onečišćujuću tvar u okviru kriterija D8C1, njezina koncentracija, upotrijebljeni medij (voda, sediment, biota), jesu li dostignute utvrđene granične vrijednosti i udio procijenjenih onečišćujućih tvari za koje su postignute granične vrijednosti, uključujući zasebno navođenje tvari koje se ponašaju kao sveprisutno postojane, bioakumulativne i toksične tvari (sveprisutni PBT-i), kako je navedeno u članku 8.a stavku 1. točki (a) Direktive 2008/105/EZ;</p> <p>(b) za svaku vrstu procijenjenu u okviru kriterija D8C2, procijenjena brojnost populacije u području procjene koja je pretrpjela štetu;</p> <p>(c) za svako stanište procijenjeno u okviru kriterija D8C2, procijenjena površina područja procjene koje je pretrpjelo štetu.</p> <p>O primjeni kriterija D8C2 u općoj procjeni dobrog stanja okoliša za deskriptor 8. dogovara se na razini regije ili podregije.</p> <p>Ishodi procjene kriterija D8C2 doprinose procjenama u okviru deskriptora 1. i 6., prema potrebi.</p>
<p>Vrste i staništa koja ugrožavaju onečišćujuće tvari.</p> <p>Države članice utvrđuju popis vrsta i odgovarajućih tkiva koja treba procijeniti, kao i popis staništa putem suradnje na razini regije ili podregije.</p>	<p>D8C2 – Sekundarni:</p> <p>Zdravlje vrsta i stanje staništa (npr. sastav vrsta i relativna brojnost na lokacijama kroničnog onečišćenja) nisu pogođeni štetnim učincima onečišćujućih tvari, uključujući kumulativne i sinergijske učinke.</p> <p>Države članice utvrđuju te štetne učinke i njihove granične vrijednosti putem suradnje na razini regije ili podregije.</p>	
<p>Slučajevi znatnog akutnog onečišćenja onečišćujućim tvarima, kako su definirane u članku 2. stavku 2. Direktive 2005/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (1), uključujući sirovu naftu i slične spojeve.</p>	<p>D8C3 – Primarni:</p> <p>Prostorni opseg i trajanje slučajeva znatnog akutnog onečišćenja smanjeni su.</p>	<p><i>Opseg procjene:</i></p> <p>Regionalna ili podregionalna razina, prema potrebi podjela prema nacionalnim granicama.</p>

Elementi kriterija	Kriteriji	Metodološki standardi
		<p><i>Primjena kriterija:</i></p> <p>Mjera u kojoj se postiglo dobro stanje okoliša izražava se za svako procijenjeno područje na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> — procijenjeni ukupni prostorni opseg akutnih slučajeva znatnog onečišćenja i njihova raspodjela i ukupno trajanje za svaku godinu. <p>Ovaj se kriterij primjenjuje za pokretanje procjene kriterija D8C4.</p>
<p>Vrste iz skupine vrsta, kako su navedene u tablici 1. dijela II., i široki tipovi bentoskog staništa, kako su navedeni u tablici 2. dijela II.</p>	<p>D8C4 – Sekundarni (primjenjuju se ako se dogodi znatno akutno onečišćenje):</p> <p>Štetni učinci znatnog akutnog onečišćenja na zdravlje vrsta i stanje staništa (npr. sastav vrsta i relativna brojnost) svedeni su na najmanju moguću mjeru i, gdje je to moguće, uklonjeni.</p>	<p><i>Opseg procjene:</i></p> <p>Kako se primjenjuje za procjenu skupine vrsta ili širokih tipova bentoskog staništa u okviru deskriptora 1. i 6.</p> <p><i>Primjena kriterija:</i></p> <p>Ako su kumulativni prostorni i vremenski učinci znatni, ishodi procjene kriterija D8C4 doprinose procjenama u okviru deskriptora 1. i 6. osiguravanjem:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) procijenjene brojnosti svake vrste koja je pretrpjela štetu; (b) procijenjene površine svakog širokog tipa staništa koje je pretrpjelo štetu. <p>O primjeni kriterija D8C4 u općoj procjeni dobrog stanja okoliša za deskriptor 8. dogovara se na razini regije ili podregije.</p>

(¹) Direktiva 2005/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. rujna 2005. o onečišćenju s brodova i uvođenju sankcija, uključujući i kaznene sankcije, za kažnjiva djela onečišćenja (SL L 255, 30.9.2005., str. 11.).

Specifikacije i standardizirane metode za praćenje i procjenu

1. Za elemente kriterija pod D8C1 odabir drugih onečišćujućih tvari iz točke 1. podtočke (b) i točke 2. podtočke (b) koje mogu uzrokovati učinak onečišćenja temelji se na procjeni rizika. Za te onečišćujuće tvari medij i granične vrijednosti primijenjeni za procjenu reprezentativni su za najosjetljivije vrste i puteve izlaganja, uključujući opasnosti za zdravlje ljudi izlaganjem preko hranidbenog lanca.
2. Za potrebe ove Odluke:
 - (a) kriterij D8C1: za procjenu onečišćujućih tvari u obalnim i teritorijalnim vodama, države članice prate onečišćujuće tvari u skladu sa zahtjevima Direktive 2000/60/EZ, a procjene na temelju te Direktive upotrebljavaju se prema potrebi. Prikupljaju se podaci o putevima (preko zraka, kopna ili mora) za onečišćujuće tvari koje uđu u morski okoliš, ako je to izvedivo;
 - (b) kriteriji D8C2 i D8C4: biomarkeri ili demografske značajke populacije (npr. stope plodnosti, stope preživljavanja, stope smrtnosti i sposobnost razmnožavanja) mogu biti važni za procjenu učinaka na zdravlje;
 - (c) kriteriji D8C3 i D8C4: za potrebe ove Odluke praćenje se smatra potrebnim nakon što dođe do slučaja akutnog onečišćenja, ali ono nije dio programa redovitog praćenja u skladu s člankom 11. Direktive 2008/56/EZ;
 - (d) kriterij D8C3: države članice utvrđuju izvor slučajeva znatnog akutnog onečišćenja, ako je to moguće. U tu se svrhu mogu koristiti satelitskim nadzorom Europske agencije za pomorsku sigurnost.

3. Onečišćujuće tvari odnose se na pojedine tvari ili skupine tvari. Radi usklađenog izvješćivanja o grupiranju tvari dogovara se na razini Unije.
4. Sastav vrsta odnosi se na najnižu taksonomsku razinu primjerenu za procjenu.

Mjerne jedinice za kriterije:

- D8C1: koncentracije onečišćujućih tvari u mikrogramima po litri ($\mu\text{g/l}$) za vodu, u mikrogramima po kilogramu ($\mu\text{g/kg}$) suhe mase za sediment i u mikrogramima po kilogramu ($\mu\text{g/kg}$) mokre mase za biotu,
- D8C2: brojnost (broj jedinki ili druge odgovarajuće jedinice kako su dogovorene na razini regije ili podregije) po pogodenoj vrsti; površina u kvadratnim kilometrima (km^2) po širokom tipu pogodnog staništa,
- D8C3: trajanje u danima i površina u kvadratnim kilometrima (km^2) za slučajeve znatnog akutnog onečišćenja po godini,
- D8C4: brojnost (broj jedinki ili druge odgovarajuće jedinice kako su dogovorene na razini regije ili podregije) po pogodenoj vrsti; površina u kvadratnim kilometrima (km^2) po širokom tipu pogodnog staništa.

Deskriptor 9.

Onečišćujuće tvari u ribi i drugim plodovima mora za ljudsku potrošnju ne prelaze razine utvrđene zakonodavstvom Unije ili drugim relevantnim standardima

Relevantni pritisak: unos opasnih tvari

Kriteriji, uključujući elemente kriterija, i metodološki standardi

Elementi kriterija	Kriteriji	Metodološki standardi
<p>Onečišćujuće tvari navedene u Uredbi (EZ) br. 1881/2006.</p> <p>Za potrebe ove Odluke države članice mogu odlučiti ne uzeti u obzir onečišćujuće tvari iz Uredbe (EZ) br. 1881/2006 ako je to opravdano na temelju procjene rizika.</p> <p>Države članice mogu procijeniti dodatne onečišćujuće tvari koje nisu uključene u Uredbu (EZ) br. 1881/2006. Države članice utvrđuju popis tih dodatnih onečišćujućih tvari putem suradnje na razini regije ili podregije.</p> <p>Države članice utvrđuju popis vrsta i odgovarajućih tkiva koja treba procijeniti u skladu s uvjetima utvrđenima u „specifikacijama”. Mogu surađivati na razini regije ili podregije kako bi utvrdile popis vrsta i odgovarajućih tkiva.</p>	<p>D9C1 – Primarni:</p> <p>Razina onečišćujućih tvari u jestivim tkivima (mišiću, jetrima, ikri, koži, mekom tkivu, prema potrebi) plodova mora (uključujući ribe, rakove, mekušce, bodljikaše, morske alge i druge morske biljke) ulovljenih ili uzgojenih u divljini (isključujući ribe iz marikulture) ne prelazi:</p> <p>(a) za onečišćujuće tvari navedene u Uredbi (EZ) br. 1881/2006 najviše razine utvrđene u toj Uredbi, koje su granične vrijednosti za potrebe ove Odluke;</p> <p>(b) za dodatne onečišćujuće tvari koje nisu navedene u Uredbi (EZ) br. 1881/2006 granične vrijednosti koje države članice utvrđuju putem suradnje na razini regije ili podregije.</p>	<p><i>Opseg procjene:</i></p> <p>Ribolovno područje ili područje proizvodnje u skladu s člankom 38. Uredbe (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.</p> <p><i>Primjena kriterija:</i></p> <p>Mjera u kojoj se postiglo dobro stanje okoliša izražava se za svako procijenjeno područje na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> — za svaku onečišćujuću tvar, njezina koncentracija u plodovima mora, upotrijebljeni medij (vrsta i tkivo), jesu li prekoračene utvrđene granične vrijednosti, i udio procijenjenih onečišćujućih tvari za koje su dostignute granične vrijednosti.

(1) Uredba (EU) br. 1379/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkom uređenju tržišta proizvodima ribarstva i akvakulture, izmjeni uredbi Vijeća (EZ) br. 1184/2006 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 104/2000 (SL L 354, 28.12.2013., str. 1.).

Specifikacije i standardizirane metode za praćenje i procjenu

1. Kad države članice utvrđuju popis vrsta koje se upotrebljavaju u okviru D9C1, te vrste:

- (a) relevantne su za predmetnu morskou regiju ili podregiju;
- (b) ulaze u područje primjene Uredbe (EZ) br. 1881/2006;

- (c) primjerene su za onečišćujuću tvar koja se procjenjuje;
- (d) među vrstama su koje se najviše konzumiraju u državi članici ili se najviše love ili uzgajaju za potrošnju.
2. Prekoračenje standarda utvrđenog za onečišćujuću tvar dovodi do naknadnog praćenja radi utvrđivanja postojanosti onečišćenja u uzorkovanom području i uzorkovanoj vrsti. Praćenje se nastavlja dok ne bude dovoljno dokaza da nema rizika od propadanja.
3. Za potrebe ove Odluke uzorkovanje radi procjene najvećih dopuštenih razina onečišćujućih tvari provodi se u skladu s člankom 11. Uredbe (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, Uredbom Komisije (EU) br. 589/2014 ⁽²⁾ i Uredbom Komisije (EZ) br. 333/2007 ⁽³⁾.
4. U svakoj regiji ili podregiji države članice osiguravaju da je vremenski i geografski opseg uzorkovanja primjeren za dobivanje reprezentativnog uzorka određenih onečišćujućih tvari u plodovima mora u morskoj regiji ili podregiji.

Mjerne jedinice za kriterije:

— D9C1: koncentracije onečišćujućih tvari u jedinicama utvrđenima u Prilogu Uredbi (EZ) br. 1881/2006.

Deskriptor 10.

Svojstva i količine otpadaka u moru ne štete obalnom i morskom okolišu

Relevantni pritisak: unos otpadaka

Kriteriji, uključujući elemente kriterija, i metodološki standardi

Elementi kriterija	Kriteriji	Metodološki standardi
Otpaci (isključujući mikrootpatke), razvrstani u sljedeće kategorije ⁽¹⁾ : umjetni polimerni materijali, guma, tkanina/tekstil, papir/karton, obrađeno drvo, metal, staklo/keramika, kemikalije, nedefinirani otpaci i otpad od hrane. Države članice mogu definirati daljnje podkategorije.	D10C1 – Primarni: Sastav, količina i prostorna raspodjela otpadaka duž obale, u površinskom sloju vodenog stupca i na morskom dnu na razinama su koje ne štete obalnom i morskom okolišu. Države članice utvrđuju granične vrijednosti za te razine suradnjom na razini Unije, uzimajući u obzir posebnosti regije ili podregije.	<i>Opseg procjene:</i> Daljnje podjele regije ili podregije, prema potrebi podjela prema nacionalnim granicama. <i>Primjena kriterija:</i> Mjera u kojoj se postiglo dobro stanje okoliša izražava se za svaki kriterij zasebno za svako procijenjeno područje na sljedeći način: (a) ishodi za svaki kriterij (količina otpadaka ili mikrootpadaka po kategoriji) i njegova raspodjela po mediju upotrijebljenom u okviru D10C1 i D10C2 te se navodi jesu li dostignute utvrđene granične vrijednosti;
Mikrootpaci (čestice < 5 mm), razvrstani u kategorije „umjetni polimerni materijali” i „ostalo”.	D10C2 – Primarni: Sastav, količina i prostorna raspodjela mikrootpadaka duž obale, u površinskom sloju vodenog stupca i u sedimentu morskog dna na razinama su koje ne štete obalnom i morskom okolišu.	(b) ishodi za D10C3 (količina otpadaka i mikrootpadaka po kategoriji i po vrsti) te se navodi jesu li dostignute utvrđene granične vrijednosti.

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o službenim kontrolama koje se provode radi provjeravanja poštivanja propisa o hrani i hrani za životinje te propisa o zdravlju i dobrobiti životinja (SL L 165, 30.4.2004., str. 1.).

⁽²⁾ Uredba Komisije (EU) br. 589/2014 od 2. lipnja 2014. o metodama uzorkovanja i analitičkim metodama za kontrolu količina dioksina, dioksinima sličnih PCB-a i PCB-a koji nisu slični dioksinu u određenoj hrani i o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 252/2012 (SL L 164, 3.6.2014., str. 18.).

⁽³⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 333/2007 od 28. ožujka 2007. o metodama uzorkovanja i analitičkim metodama za službenu kontrolu razina olova, kadmija, žive, anorganskog kositra, 3-MCPD-a i benzo(a)pirena u hrani (SL L 88, 29.3.2007., str. 29.).

Elementi kriterija	Kriteriji	Metodološki standardi
	Države članice utvrđuju granične vrijednosti za te razine suradnjom na razini Unije, uzimajući u obzir posebnosti regije ili podregije.	O primjeni kriterija D10C1, D10C2 i D10C3 u procjeni dobrog stanja okoliša za deskriptor 10. dogovara se na razini Unije.
Otpaci i mikrootpaci razvrstani u kategorije „umjetni polimerni materijali” i „ostalo” procijenjeni kod bilo koje vrste iz sljedeće skupine: ptice, sisavci, gmazovi, ribe ili beskralješnjaci. Države članice utvrđuju popis vrsta koje treba procijeniti putem suradnje na razini regije ili podregije.	D10C3 – Sekundarni: Količina otpadaka i mikrootpadaka koje morske životinje unesu u organizam na razini je koja nema štetan učinak na zdravlje predmetne vrste. Države članice utvrđuju granične vrijednosti za te razine putem suradnje na razini regije ili podregije.	Ishodi kriterija D10C3 doprinose i procjenama u okviru deskriptora 1., prema potrebi.
Vrste ptica, sisavaca, gmazova, riba ili beskralješnjaka koje ugrožavaju otpaci. Države članice utvrđuju popis vrsta koje treba procijeniti putem suradnje na razini regije ili podregije.	D10C4 – Sekundarni: Broj jedinki svake vrste koje su pretrpjele štetu zbog otpadaka, npr. zaplitanje, druge vrste ozljede ili smrtnost, ili štetni učinci otpadaka na zdravlje. Države članice utvrđuju granične vrijednosti za štetne učinke otpadaka putem suradnje na razini regije ili podregije.	<i>Opseg procjene:</i> Kako se primjenjuje za procjenu skupine vrsta u okviru deskriptora 1. <i>Primjena kriterija:</i> Mjera u kojoj se postiglo dobro stanje okoliša izražava se za svako procijenjeno područje na sljedeći način: — za svaku vrstu procijenjenu pod kriterijem D10C4 procijenjeni broj jedinki u području procjene koje su pretrpjele štetu. O primjeni kriterija D10C4 u općoj procjeni dobrog stanja okoliša za deskriptor 10. dogovara se na razini Unije. Ishodi kriterija doprinose i procjenama u okviru deskriptora 1., prema potrebi.

(¹) Riječ je o kategorijama „materijala 1. razine” s glavnog popisa kategorija otpada iz „Smjernica za praćenje morskog otpada u europskim morima” Zajedničkog istraživačkog centra (2013., ISBN 978-92-79-32709-4). U glavnom popisu navodi se što obuhvaća koja kategorija, primjerice „kemi-kalije” se odnose na parafin, vosak, naftu i katran.

Specifikacije i standardizirane metode za praćenje i procjenu

1. Za D10C1: prate se otpaci na obali, a usto se mogu pratiti u površinskom sloju vodenog stupca i na morskom dnu. Prikupljaju se podaci o izvoru i putevima otpadaka, ako je to izvedivo.
2. Za D10C2: mikrootpaci se prate u površinskom sloju vodenog stupca i u sedimentu morskog dna, a usto se mogu pratiti na obali. Mikrootpaci se prate tako da ih se može povezati s točkastim izvorima unosa (npr. luke, marine, uređaji za pročišćavanje otpadnih voda, efluenti oborinske vode), ako je to izvedivo.
3. Za D10C3 i D10C4: praćenje se može temeljiti na slučajnim pojavama (npr. broj nasukanih uginulih životinja, zapletene životinje u kolonijama za razmnožavanje, pogođene jedinke po ispitivanju).

Mjerne jedinice za kriterije:

— D10C1: količina otpadaka po kategoriji kao broj komada:

— na 100 metara (m) obale,

— po kvadratnom kilometru (km²) za površinski sloj vodenog stupca i za morsko dno,

- D10C2: količina mikrootpadaka po kategoriji kao broj komada i masa u gramima (g):
 - po kvadratnom metru (m²) za površinski sloj vodenog stupca,
 - po kilogramu (suhe mase) (kg) sedimenta za obalu i morsko dno,
- D10C3: količina otpadaka/mikrootpadaka u gramima (g) i broj komada po jedinki za svaku vrstu u odnosu na veličinu (masa ili duljina, prema potrebi) uzorkovane jedinke,
- D10C4: broj pogođenih jedinki (letalno, subletalno) po vrsti.

Deskriptor 11.

Unos energije, uključujući podvodnu buku, na razinama je koje ne štete morskom okolišu

Relevantni pritisci: unos antropogenih zvukova; unos drugih oblika energije

Kriteriji, uključujući elemente kriterija, i metodološki standardi

Elementi kriterija	Kriteriji	Metodološki standardi
Antropogeni impulsi zvukovi u vodi.	<p>D11C1 – Primarni:</p> <p>Prostorna raspodjela, trajanje i razine izvora antropogenih impulsi zvukova ne prelaze vrijednosti koje štete morskim životinjama.</p> <p>Države članice utvrđuju granične vrijednosti za te razine suradnjom na razini Unije, uzimajući u obzir posebnosti regije ili podregije.</p>	<p><i>Opseg procjene:</i></p> <p>Regija, podregija ili daljnje podjele.</p> <p><i>Primjena kriterija:</i></p> <p>Mjera u kojoj se postiglo dobro stanje okoliša izražava se za svako procijenjeno područje na sljedeći način:</p> <p>(a) za D11C1 trajanje impulsi zvukova po kalendarskoj godini, njihova raspodjela unutar godine i prostorna raspodjela u području procjene te se navodi jesu li dostignute utvrđene granične vrijednosti;</p>
Antropogeni kontinuirani zvukovi niske frekvencije u vodi.	<p>D11C2 – Primarni:</p> <p>Prostorna raspodjela, trajanje i razine antropogenog kontinuiranog zvuka niske frekvencije ne prelaze vrijednosti koje štete morskim životinjama.</p> <p>Države članice utvrđuju granične vrijednosti za te razine suradnjom na razini Unije, uzimajući u obzir posebnosti regije ili podregije.</p>	<p>(b) za D11C2 godišnji prosjek razine zvuka ili druga odgovarajuća privremena mjerna jedinica dogovorena na razini regije ili podregije, po jedinici površine, prostorna raspodjela unutar područja procjene, te površina (% km²) područja procjene na kojoj su dostignute utvrđene granične vrijednosti.</p> <p>O primjeni kriterija D11C1 i D11C2 u procjeni dobrog stanja okoliša za deskriptor 11. dogovara se na razini Unije.</p> <p>Ishodi tih kriterija doprinose i procjenama u okviru deskriptora 1.</p>

Specifikacije i standardizirane metode za praćenje i procjenu

1. Za praćenje D11C1:

- (a) prostorna razlučivost: geografske lokacije čiji se oblik i područje utvrđuju na razini regije ili podregije na temelju, primjerice, aktivnosti navedenih u Prilogu III. Direktivi 2008/56/EZ;
- (b) impulsi zvuk opisan kao razina monopolnog izvora energije u jedinicama dB re 1μPa² s ili od nule do najviše razine monopolnog izvora u jedinicama dB re 1μPa m, oboje u frekvencijskom rasponu od 10 Hz do 10 kHz. Države članice mogu razmotriti druge specifične izvore s višim frekvencijskim rasponom ako se učinci duljeg dometa smatraju važnima.

2. Za praćenje D11C2:

godišnji prosjek, ili druga odgovarajuća mjerna jedinica dogovorena na razini regije ili podregije, s obzirom na kvadrat zvučnog tlaka u svakom od dva „pojasa jedne trećine oktave”, jednim s prosjekom od 63 Hz, a drugim od 125 Hz, izražen kao razina u decibelima u jedinicama dB re 1 μ Pa, pri odgovarajućoj prostornoj razlučivosti u odnosu na tlak. Može se mjeriti izravno ili izvedeno iz modela upotrijebljenog za interpolaciju između ili ekstrapolaciju iz mjerenja. Usto, države članice mogu na regionalnoj ili podregionalnoj razini odlučiti o praćenju dodatnih frekvencijskih raspona.

Kriteriji koji se odnose na druge oblike unosa energije (uključujući toplinsku energiju, elektromagnetska polja i svjetlost) i kriteriji povezani s okolišnim učincima buke i dalje se razvijaju.

Mjerne jedinice za kriterije:

- D11C1: broj dana po tromjesečju (ili mjesečno, ako je primjereno) s izvorima impulsnog zvuka; godišnji udio (postotak) jedinica površine ili površina u kvadratnim kilometrima (km²) područja procjene s izvorima impulsnog zvuka,
- D11C2: godišnji prosjek (ili prosjek za drugu mjernu jedinicu vremena) razine kontinuiranog zvuka po jedinici površine; udio (postotak) ili površina u kvadratnim kilometrima (km²) područja procjene s izvorima impulsnog zvuka koji su prešli granične vrijednosti.

DIO II.

Kriteriji, metodološki standardi, specifikacije i standardizirane metode za praćenje i procjenu bitnih svojstava i karakteristika te sadašnjeg stanja okoliša morskih voda u skladu s člankom 8. stavkom 1. točkom (a) Direktive 2008/56/EZ

U dijelu II. navedeni su deskriptori povezani s odgovarajućim elementima ekosustava: skupinama vrsta ptica, sisavaca, gmazova, riba i glavonožaca (deskriptor 1.), pelagijskim staništima (deskriptor 1.), bentoskim staništima (deskriptori 1. i 6.) i ekosustavima, uključujući hranidbene mreže (deskriptori 1. i 4.), kako su navedeni u Prilogu III. Direktivi 2008/56/EZ ⁽¹⁾.

Tematsko područje

Skupine vrsta ptica, sisavaca, gmazova, riba i glavonožaca (povezano s deskriptorom 1.)

Kriteriji, uključujući elemente kriterija, i metodološki standardi

Elementi kriterija	Kriteriji	Metodološki standardi
<p>Vrste ptica, sisavaca, gmazova i vrste riba, rakova i mekušaca koji se ne iskorištavaju u komercijalne svrhe te kojima prijete rizik od slučajnog usputnog ulova u regiji ili podregiji.</p> <p>Države članice utvrđuju taj popis vrsta putem suradnje na razini regije ili podregije u skladu s obvezama utvrđenima u članku 25. stavku 5. Uredbe (EU) br. 1380/2013 povezanima s aktivnostima prikupljanja podataka te uzimajući u obzir popis vrsta u tablici 1.D Priloga Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2016/1251 ⁽¹⁾.</p>	<p>D1C1 – Primarni:</p> <p>Stopa smrtnosti po vrsti kao rezultat slučajnog usputnog ulova ispod je razina koje ugrožavaju vrstu pa je osigurana njezina dugoročna održivost.</p> <p>Države članice putem suradnje na razini regije ili podregije utvrđuju granične vrijednosti stope smrtnosti po vrsti uslijed slučajnog usputnog ulova.</p>	<p><i>Opseg procjene:</i></p> <p>Kako se primjenjuje za procjenu odgovarajućih vrsta ili skupina vrsta u okviru kriterija od D1C2 do D1C5.</p> <p><i>Primjena kriterija:</i></p> <p>Mjera u kojoj se postiglo dobro stanje okoliša izražava se za svako procijenjeno područje na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> — stopa smrtnosti po vrsti te se navodi jesu li dostignute utvrđene granične vrijednosti. <p>Taj kriterij doprinosi procjeni odgovarajuće vrste u okviru kriterija D1C2.</p>

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 199/2008 može se primijeniti za prikupljanje relevantnih podataka povezanih s ribolovom u okviru deskriptora 1., 4. i 6.

Elementi kriterija	Kriteriji	Metodološki standardi
<p>Skupine vrsta, kako su navedene u tablici 1., te jesu li prisutne u regiji ili podregiji.</p> <p>Države članice putem suradnje na razini regije ili podregije utvrđuju skup vrsta reprezentativnih za svaku skupinu vrsta, odabranih u skladu s kriterijima utvrđenima u „specifikacijama za odabir vrsta i staništa”. One uključuju sisavce i gmazove navedene u Prilogu II. Direktivi 92/43/EEZ i mogu uključivati bilo koju drugu vrstu, npr. one navedene u okviru zakonodavstva Unije (drugi prilozi Direktivi 92/43/EEZ, Direktiva 2009/147/EZ ili u okviru Uredbe (EU) br. 1380/2013) i međunarodnih sporazuma kao što su regionalne konvencije o moru.</p>	<p>D1C2 – Primarni:</p> <p>Antropogeni pritisci nisu štetno utjecali na brojnost populacije vrste pa je osigurana njezina dugoročna održivost.</p> <p>Države članice utvrđuju granične vrijednosti za svaku vrstu putem suradnje na razini regije ili podregije uzimajući u obzir prirodnu varijaciju veličine populacije i stope smrtnosti izvedene iz kriterija D1C1, D8C4 i D10C4 te drugih relevantnih pritisaka. Za vrste obuhvaćene Direktivom 92/43/EEZ te su vrijednosti u skladu s povoljnim vrijednostima referentne populacije koje su utvrdile relevantne države članice na temelju Direktive 92/43/EZ.</p>	<p><i>Opseg procjene:</i></p> <p>Primjenjuju se ekološki relevantne ljestvice za svaku skupinu vrsta, i to kako slijedi:</p> <ul style="list-style-type: none"> — za kitove zubane koji duboko rone, kitove usane, dubokomorsku ribu: regija, — za ptice, male kitove zubane te ribe pelagijskog i pridnenog grebena: regija ili daljnja podjela za Baltičko more i Crno more; podregija za sjeveroistočni Atlantski ocean i Sredozemno more, — za tuljane, kornjače, glavonošce: regija ili daljnja podjela za Baltičko more; podregija za sjeveroistočni Atlantski ocean i Sredozemno more, — za obalnu ribu: daljnja podjela regije ili podregije, — za ribu i glavonošce koji se iskorištavaju u komercijalne svrhe: kako se primjenjuje u okviru deskriptora 3.
	<p>D1C3 – Primarni za ribu i glavonošce koji se iskorištavaju u komercijalne svrhe i sekundarni za druge vrste:</p> <p>Demografske značajke populacije vrste (npr. tjelesna veličina ili starosna struktura, omjer među spolovima, plodnost i stope preživljavanja) ukazuju na zdravu populaciju na koju antropogeni pritisci nisu štetno utjecali.</p> <p>Države članice putem suradnje na razini regije ili podregije utvrđuju granične vrijednosti za posebne značajke svake vrste uzimajući u obzir štetne učinke na njihovo zdravlje izvedene iz kriterija D8C2, D8C4 i drugih relevantnih pritisaka.</p>	<p><i>Primjena kriterija:</i></p> <p>Stanje svake vrste procjenjuje se zasebno na temelju kriterija odabranih za primjenu i ti se kriteriji upotrebljavaju za izražavanje mjere u kojoj je postignuto dobro stanje okoliša za svaku skupinu vrsta za svako procijenjeno područje, kako slijedi:</p> <p>(a) u procjenama se izražavaju vrijednosti za svaki kriterij primijenjen po vrsti i navodi se jesu li za njih dostignute utvrđene granične vrijednosti;</p> <p>(b) opće stanje vrsta obuhvaćenih Direktivom 92/43/EEZ izvodi se primjenom metode predviđene tom Direktivom. Opće stanje za vrste koje se iskorištavaju u komercijalne svrhe procjenjuju se u okviru deskriptora 3. Za druge vrste opće stanje izvodi se primjenom metode dogovorene na razini Unije uzimajući u obzir posebnosti regije ili podregije;</p>
	<p>D1C4 – Primarni za vrste obuhvaćene prilogima II., IV. ili V. Direktivi 92/43/EEZ i sekundarni za druge vrste:</p> <p>areal i, ako je relevantno, obrazac rasprostranjenosti vrste u skladu je s glavnim fiziografskim, geografskim i klimatskim uvjetima.</p> <p>Države članice utvrđuju granične vrijednosti za svaku vrstu putem suradnje na razini regije ili podregije. Za vrste obuhvaćene Direktivom 92/43/EEZ te su vrijednosti u skladu s povoljnim vrijednostima referentnog areala koje su države članice utvrdile na temelju Direktive 92/43/EEZ.</p>	<p>(c) opće stanje skupine vrsta izvodi se primjenom metode dogovorene na razini Unije uzimajući u obzir posebnosti regije ili podregije.</p>

Elementi kriterija	Kriteriji	Metodološki standardi
	D1C5 – Primarni za vrste obuhvaćene priložima II., IV. i V. Direktivi 92/43/EEZ i sekundarni za druge vrste: opseg i stanje staništa vrste takvi su da mogu poduprijeti različite faze životnog ciklusa vrste.	

(¹) Provedbena odluka Komisije (EU) 2016/1251 od 12. srpnja 2016. o donošenju višegodišnjeg programa Unije za prikupljanje podataka te upravljanje i korištenje njima u sektorima ribarstva i akvakulture za razdoblje od 2017. do 2019. (SL L 207, 1.8.2016., str. 113.).

Elementi kriterija

Tablica 1.

Skupine vrsta (¹)

Komponenta ekosustava	Skupine vrsta
Ptice	Travnjačke ptice
	Ptice močvarice
	Ptice koje se hrane na površini vode
	Ptice koje se hrane u pelagijskoj zoni
	Ptice koje se hrane u bentoskoj zoni
Sisavci	Mali kitovi zubani
	Kitovi zubani koji duboko rone
	Kitovi usani
	Tuljani
Gmazovi	Kornjače
Ribe	Priobalne ribe
	Ribe pelagijskog grebena
	Ribe pridnenog grebena
	Dubokomorske ribe
Glavonošci	Obalni glavonošci/glavonošci grebena
	Dubokomorski glavonošci

(¹) U primjeni Uredbe (EZ) br. 199/2008 trebali bi se upotrebljavati relevantni podaci povezani s ribolovom.

Specifikacije i standardizirane metode za praćenje i procjenu povezane s tematskim područjem „Skupine vrsta morskih ptica, sisavaca, gmazova, riba i glavonožaca”

1. Za D1C1 podaci se daju za vrstu po ribolovnoj aktivnosti za svako područje ICES-a ili geografsko potpodručje GFCM-a ili ribolovna područja FAO-a za makaronezijsku biogeografsku regiju kako bi se omogućilo njihovo grupiranje na odgovarajućoj ljestvici za predmetnu vrstu te utvrdilo koja vrsta ribolova i koja ribolovna oprema najviše doprinose slučajnim ulovima za svaku vrstu.
2. „Obalno” se tumači na temelju fizičkih, hidroloških i ekoloških parametara te nije ograničeno na obalne vode kako su definirane u članku 2. stavku 7. Direktive 2000/60/EZ.
3. Vrste se mogu procjenjivati na razini populacije, ako je to primjereno.
4. Ako je to moguće, procjene na temelju Direktive 92/43/EZ, Direktive 2009/147/EU i Uredbe (EU) br. 1380/2013 upotrebljavaju se za potrebe ove Odluke:
 - (a) za ptice kriteriji D1C2 i D1C4 izjednačavaju se s kriterijima „veličina populacije” i „karta rasprostranjenosti i veličina areala razmnožavanja” iz Direktive 2009/147/EZ;
 - (b) za sisavce, gmazove i nekomercijalnu ribu kriteriji su jednakovrijedni onima upotrijebljenima u okviru Direktive 92/43/EEZ, kako slijedi: D1C2 i D1C3 izjednačavaju se s „populacijom”, D1C4 izjednačava se s „arealom”, a D1C5 izjednačava se sa „staništem vrste”;
 - (c) za ribu i glavonošce koji se iskorištavaju u komercijalne svrhe procjene u okviru deskriptora 3. upotrebljavaju se za potrebe deskriptora 1., uz primjenu kriterija D3C2 za D1C2 i kriterija D3C3 za D1C3.
5. Procjene štetnih učinaka pritisaka u okviru kriterija D1C1, D2C3, D3C1, D8C2, D8C4 i D10C4, kao i procjene pritisaka u okviru kriterija D9C1, D10C3, D11C1 i D11C2 uzimaju se u obzir u procjenama vrsta u okviru deskriptora 1.

Mjerne jedinice za kriterije:

— D1C2: brojnost (broj jedinki ili biomasa u tonama (t)) po vrsti.

Tematsko područje

Pelagijska staništa (povezano s deskriptorom 1.)

Kriteriji, uključujući elemente kriterija, i metodološki standardi

Elementi kriterija	Kriteriji	Metodološki standardi
Široki tipovi pelagijskog staništa (promjenjive slanosti ⁽¹⁾ , obalno, grebensko i oceanско/otvorenog mora), ako su prisutni u regiji ili podregiji, te drugi tipovi staništa kako su definirani u drugom stavku. Države članice putem suradnje na razini regije ili podregije mogu izabrati dodatne tipove staništa u skladu s kriterijima utvrđenima u „specifikacijama za odabir vrsta i staništa”.	D1C6 – Primarni: Stanje tipa staništa, uključujući njegovu biotičku i abiotičku strukturu i njegove funkcije (npr. tipični sastav vrsta i njihova relativna brojnost, odsustvo posebno osjetljivih vrsta ili vrsta koje imaju ključnu funkciju, struktura vrste prema veličini), nije pogoršano zbog antropogenih pritisaka. Države članice putem suradnje na razini regije ili podregije utvrđuju granične vrijednosti za stanje svakog tipa staništa osiguravajući usklađenost s povezanim vrijednostima utvrđenima u okviru deskriptora 2., 5. i 8.	<i>Opseg procjene:</i> Daljnja podjela regije ili podregije kako se upotrebljava za procjene širokih tipova bentoskog staništa, koja odražava biogeografske razlike u sastavu vrsta određenog tipa staništa. <i>Primjena kriterija:</i> Mjera u kojoj se postiglo dobro stanje okoliša izražava se za svako procijenjeno područje na sljedeći način: (a) procijenjeni udio i površina svakog procijenjenog tipa staništa za koje su dostignute utvrđene granične vrijednosti; (b) popis širokih tipova staništa u području procjene koji nisu procijenjeni.

⁽¹⁾ Zadržava se u slučajevima gdje se estuarijski tokovi protežu izvan voda definiranih kao prijelazne vode u skladu s Direktivom 2000/60/EZ.

Specifikacije i standardizirane metode za praćenje i procjenu povezane s tematskim područjem „Pelagijska staništa”

1. „Obalno” se tumači na temelju fizičkih, hidroloških i ekoloških parametara te nije ograničeno na obalne vode kako su definirane u članku 2. stavku 7. Direktive 2000/60/EZ.
2. Procjene štetnih učinaka pritisaka, uključujući u okviru kriterija D2C3, D5C2, D5C3, D5C4, D7C1, D8C2 i D8C4 uzimaju se u obzir u procjenama pelagijskih staništa u okviru deskriptora 1.

Mjerne jedinice za kriterije:

- D1C6: površina tipa staništa koje je pretrpjelo štetu u kvadratnim kilometrima (km²) i kao udio (postotak) ukupne površine tipa staništa.

Tematsko područje

Bentoska staništa (povezano s deskriptorima 1. i 6.)

Kriteriji, uključujući elemente kriterija, i metodološki standardi

Elementi kriterija	Kriteriji	Metodološki standardi
Vidjeti dio I. ovog Priloga za kriterije D6C1, D6C2 i D6C3.		
<p>Široki tipovi bentoskog staništa kako su navedeni u tablici 2., ako su prisutni u regiji ili podregiji, i druge vrste staništa kako su definirane u drugom stavku.</p> <p>Države članice putem suradnje na razini regije ili podregije mogu odabrati dodatne tipove staništa u skladu s kriterijima utvrđenima u „specifikacijama za odabir vrsta i staništa”, koji mogu uključivati tipove staništa navedene u Direktivi 92/43/EEZ ili međunarodnim sporazumima npr. regionalnim konvencijama o moru i to za potrebe:</p> <p>(a) procjene svakog širokog tipa staništa u okviru kriterija D6C5;</p> <p>(b) procjene tih tipova staništa.</p> <p>Isti skup tipova staništa služi za potrebe procjena bentoskih staništa u okviru deskriptora 1. i integriteta morskog dna u okviru deskriptora 6.</p>	<p>D6C4 – Primarni:</p> <p>Površina gubitka tipa staništa koji je rezultat antropogenih pritisaka ne prelazi određeni udio prirodne površine tipa staništa u području procjene.</p> <p>Države članice putem suradnje na razini Unije utvrđuju najveću dopuštenu površinu gubitka staništa kao udio ukupne prirodne površine tipa staništa, uzimajući u obzir posebnosti regije ili podregije.</p>	<p>Opseg procjene:</p> <p>Daljnja podjela regije ili podregije, koja odražava biogeografske razlike u sastavu vrsta u širokom tipu staništa.</p> <p>Primjena kriterija:</p> <p>Ista procjena po tipu staništa, uz primjenu kriterija D6C4 i D6C5, služi za potrebe procjena i bentoskih staništa u okviru deskriptora 1. i integriteta morskog dna u okviru deskriptora 6.</p> <p>Mjera u kojoj se postiglo dobro stanje okoliša izražava se za svako procijenjeno područje na sljedeći način:</p>
	<p>(a) za D6C4 kao procijenjeni udio i površina gubitka po tipu staništa te se navodi je li time dostignuta utvrđena vrijednost površine;</p> <p>(b) za D6C5 kao procijenjeni udio i opseg štetnih učinaka, uključujući izgubljeni udio iz točke (a) po tipu staništa, te se navodi je li time dostignuta utvrđena vrijednost opsega;</p> <p>(c) opće stanje tipa staništa uz primjenu metode dogovorene na razini Unije na temelju točaka (a) i (b) te popis širokih tipova staništa u području procjene koji nisu procijenjeni.</p>	<p>D6C5 – Primarni:</p> <p>Opseg štetnih učinaka antropogenih pritisaka na stanje tipa staništa, uključujući mijenjanje njegove biotičke i abiotičke strukture i njegovih funkcija (npr. tipični sastav vrsta i njihova relativna brojnost, odsustvo posebno osjetljivih vrsta ili vrsta koje imaju ključnu funkciju, struktura vrste prema veličini), ne prelazi određeni udio prirodnog opsega tipa staništa u području procjene.</p>

Elementi kriterija	Kriteriji	Metodološki standardi
	<p>Države članice putem suradnje na razini Unije utvrđuju granične vrijednosti za štetne učinke na stanje svakog tipa staništa osiguravajući usklađenost s povezanim vrijednostima utvrđenima u okviru deskriptora 2., 5., 6., 7. i 8. te uzimajući u obzir posebnosti regije ili podregije.</p> <p>Države članice putem suradnje na razini Unije utvrđuju najveći dopušteni opseg tih štetnih učinaka kao udio ukupnog prirodnog opsega tipa staništa, uzimajući u obzir posebnosti regije ili podregije.</p>	

Elementi kriterija

Tablica 2.

Široki tipovi bentoskog staništa uključujući povezane biološke zajednice (relevantni za kriterije u okviru deskriptora 1. i 6.) koji se izjednačavaju s jednim tipom ili više tipova staništa iz klasifikacije staništa prema Informacijskom sustavu Europske unije o prirodi (EUNIS) (1). Ažuriranja tipologije EUNIS-a odražavaju se u širokim tipovima staništa koji se upotrebljavaju za potrebe Direktive 2008/56/EZ i ove Odluke.

Komponenta ekosustava	Široki tipovi staništa	Odgovarajući kodovi staništa prema EUNIS-u (verzija iz 2016.)
Bentoska staništa	Stjenovita obala i biogeni greben	MA1, MA2
	Obalni sediment	MA3, MA4, MA5, MA6
	Infralitoralno kamenje i biogeni greben	MB1, MB2
	Infralitoralni krupni sediment	MB3
	Infralitoralni mješoviti sediment	MB4
	Infralitoralni pijesci	MB5
	Infralitoralni muljevi	MB6
	Cirkalitoralno kamenje i biogeni greben	MC1, MC2
	Cirkalitoralni krupni sediment	MC3
	Cirkalitoralni mješoviti sediment	MC4
	Cirkalitoralni pijesci	MC5
	Cirkalitoralni muljevi	MC6
	Odobalno cirkalitoralno kamenje i biogeni greben	MD1, MD2

Komponenta ekosustava	Široki tipovi staništa	Odgovarajući kodovi staništa prema EUNIS-u (verzija iz 2016.)
	Odobalni cirkalitoralni krupni sediment	MD3
	Odobalni cirkalitoralni mješoviti sediment	MD4
	Odobalni cirkalitoralni pijesci	MD5
	Odobalni cirkalitoralni muljevi	MD6
	Kamenje i biogeni greben gornjeg batijala ⁽²⁾	ME1, ME2
	Sediment gornjeg batijala	ME3, ME4, ME5, ME6
	Kamenje i biogeni greben donjeg batijala	MF1, MF2
	Sediment donjeg batijala	MF3, MF4, MF5, MF6
	Ponorski tip	MG1, MG2, MG3, MG4, MG5, MG6

(1) Evans, D. (2016.). *Revising the marine section of the EUNIS Habitat classification – Report of a workshop held at the European Topic Centre on Biological Diversity*, 12. i 13. svibnja 2016. Radni dokument ETC/BD-a br. A/2016.

(2) Iako nije posebno definirana u klasifikaciji prema EUNIS-u, granica između gornjeg batijala i donjeg batijala može se utvrditi kao određena granica dubine.

Specifikacije i standardizirane metode za praćenje i procjenu povezane s tematskim područjem „Bentoska staništa”

1. Stanje svakog tipa staništa procjenjuje se upotrebom procjena (npr. procjena podtipova širokog tipa staništa) u okviru Direktive 92/43/EEZ i Direktive 2000/60/EZ, kad god je to moguće.
2. Procjena kriterija D6C4 temelji se na procjeni provedenoj u okviru kriterija D6C1.
3. Kriteriji D6C4 i D6C5 izjednačavaju se s kriterijima „areal/područje pokriveno tipom staništa unutar areala” i „specifična struktura i funkcije” iz Direktive 92/43/EEZ.
4. Za D6C5 uzimaju se u obzir procjene štetnih učinaka pritisaka, uključujući u okviru kriterija D2C3, D3C1, D3C2, D3C3, D5C4, D5C5, D5C6, D5C7, D5C8, D6C3, D7C2, D8C2 i D8C4.
5. Za D6C5 sastav vrste odnosi se na najnižu taksonomsku razinu koja je primjerena za procjenu.

Mjerne jedinice za kriterije:

- D6C4: površina gubitka staništa u kvadratnim kilometrima (km²) i kao udio (postotak) ukupne površine tipa staništa,
- D6C5: površina tipa staništa koje je pretrpjelo štetu u kvadratnim kilometrima (km²) i kao udio (postotak) ukupne površine tipa staništa.

Specifikacije za odabir vrsta i staništa u okviru tematskog područja „Skupine vrsta morskih ptica, sisavaca, gmazova, riba i glavonožaca”, „Pelagijska staništa” i „Bentoska staništa”

Odabir vrsta i staništa koje treba dodijeliti skupinama vrsta te širokim tipovima pelagijskog i bentoskog staništa temelji se na sljedećem:

1. Znanstvenim kriterijima (ekološka relevantnost):
 - (a) reprezentativnost za komponentu ekosustava (skupinu vrsta ili široki tip staništa) i za funkcioniranje ekosustava (npr. povezanost staništa i populacija, potpunost i cjelovitost ključnih staništa), važnost za procjenu stanja/učinaka, npr. imaju ključnu funkcionalnu ulogu u komponenti (npr. velika ili posebna biološka raznolikost, produktivnost, trofička veza, posebni resurs ili usluga) ili posebne značajke životnog ciklusa (starost i veličina pri razmnožavanju, dugovječnost, migracijska obilježja);

- (b) relevantnost za procjenu ključnog antropogenog pritiska kojem je izložena komponenta ekosustava, osjetljivost na pritisak i izloženost pritisku (ranjivost) u području procjene;
- (c) prisutnost u dovoljnom broju ili opsegu u području procjene kako bi se mogao oblikovati odgovarajući pokazatelj za procjenu;
- (d) skup odabranih vrsta ili staništa obuhvaća, koliko je to moguće, potpuni raspon ekoloških funkcija komponenti ekosustava i ekološke pritiske kojima je komponenta izložena;
- (e) ako su vrste iz skupine vrsta usko povezane s određenim širokim tipom staništa može ih se uključiti u taj tip staništa za potrebe praćenja i procjene; u takvim slučajevima predmetna vrsta ne ulazi u procjenu skupine vrsta.
2. Dodatnim praktičnim kriterijima (koji nisu važniji od znanstvenih kriterija):
- (a) izvedivost praćenja/tehnička izvedivost;
- (b) troškovi praćenja;
- (c) odgovarajući vremenski niz podataka.

Reprezentativni skup vrsta i staništa koje treba procijeniti vjerojatno je specifičan za regiju ili podregiju, premda se određene vrste mogu javljati u nekoliko regija ili podregija.

Tematsko područje

Ekosustavi, uključujući hranidbene mreže (povezano s deskriptorima 1. i 4.)

Kriteriji, uključujući elemente kriterija, i metodološki standardi

Elementi kriterija	Kriteriji	Metodološki standardi
Trofičke skupine ekosustava. Države članice utvrđuju popis trofičkih skupina putem suradnje na razini regije ili podregije.	D4C1 – Primarni: Antropogeni pritisci nisu štetno utjecali na raznolikost (sastav vrsta i njihova relativna brojnost) trofičke skupine. Države članice utvrđuju granične vrijednosti putem suradnje na razini regije ili podregije.	<i>Opseg procjene:</i> Regionalna razina za Baltičko more i Crno more; podregionalna razina za sjeveroistočni Atlantski ocean i Sredozemno more. Prema potrebi mogu se primijeniti daljnje podjele.
	D4C2 – Primarni: Antropogeni pritisci nisu štetno utjecali na ravnotežu ukupne brojnosti skupine između trofičkih skupina. Države članice utvrđuju granične vrijednosti putem suradnje na razini regije ili podregije.	<i>Primjena kriterija:</i> Ako vrijednosti prelaze granične vrijednosti, može se provesti daljnje istraživanje i istraga radi razumijevanja uzroka propadanja.
	D4C3 – Sekundarni: Antropogeni pritisci nisu štetno utjecali na raspodjelu jedinki prema veličini unutar trofičke skupine. Države članice utvrđuju granične vrijednosti putem suradnje na razini regije ili podregije.	

Elementi kriterija	Kriteriji	Metodološki standardi
	D4C4 – Sekundarni (prema potrebi se primjenjuje kao dopuna kriteriju D4C2): Antropogeni pritisci nisu štetno utjecali na produktivnost trofičke skupine. Države članice utvrđuju granične vrijednosti putem suradnje na razini regije ili podregije.	

Specifikacije i standardizirane metode za praćenje i procjenu

1. Sastav vrsta odnosi se na najnižu taksonomsku razinu primjerenu za procjenu.
2. Pri odabiru trofičkih skupina kao elemenata kriterija uzima se u obzir popis trofičkih skupina prema ICES-u ⁽¹⁾ te su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - (a) obuhvaćene su najmanje tri trofičke skupine;
 - (b) dvije trofičke skupine ne uključuju ribe;
 - (c) najmanje jedna trofička skupina primarni je proizvođač;
 - (d) po mogućnosti predstavljaju najmanje početak, srednji dio i kraj prehrambenog lanca.

Mjerne jedinice:

- D4C2: ukupna brojnost (broj jedinki ili biomasa u tonama (t)) za sve vrste u trofičkoj skupini.

⁽¹⁾ Mišljenje ICES-a (2015.) Knjiga 1., Poseban zahtjev za mišljenje ICES-a, objavljeno 20. ožujka 2015.